

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR

İlham

**"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir**

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 069 (6269) 21 aprel 2021-ci il Qiyməti 40 qəpik

"Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

**Baş nazir Əli Əsədov ilə
Rusiya Hökumətinin sədri
Mixail Mişustin arasında
telefon danışığı olub**

Aprəlin 20-də Rusiya Federasiyası Hökumətinin sədri Mixail Mişustin Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədova telefonla zəng edib. Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətindən

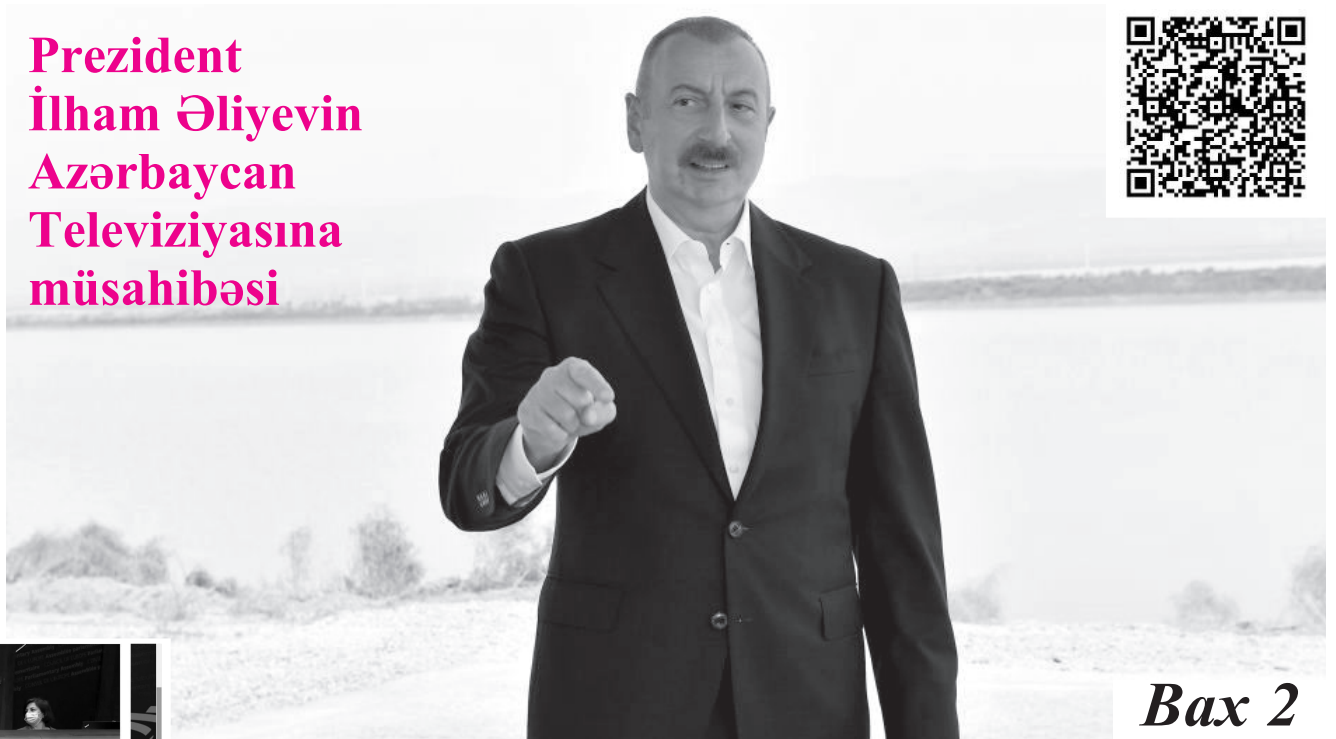

Bax 7

AZƏRTAC-a bildiriblər ki, telefon danışığı əsnasında Azərbaycanla Rusiya arasında ticarət dövriyyəsinin artmasından və qarşılıqlı tədarük olunan məhsul çeşidinin...

"Azərbaycan xalqı 101 il bundan əvvəl bizim əlimizdən alınmış Zəngəzura qayıdacaq"

**Prezident
İlham Əliyevin
Azərbaycan
Televiziyasına
müsahibəsi**

Bax 2

**Avropa Şurasının Baş katibi:
Qarabağda müharibənin
dayandırılmasına dair
Bəyanatı alqışlayırıq**

Bax 7

Həmişə ailəmizin 47 üzvündən və ya üzvü ilə danışmağa, bəzən hər ikisinə ehtiyac olur. Ölkələrlə dialoqa girmək təşkilatımızın baza prinsiplərindən biridir. Çətin anlarda, xüsusilə də Qarabağ və onun ətrafındakı böhran kimi hallarda ilk...

**Ermənistanın nəzarətsiz
AES-i: region əhalisi təhlükədədir**

Bax 8

ma və Naqasaki şəhərlərinə atılan atom...

Atom fizikası elmdə son yüz ilin uğurlarından sayılır. Ancaq bu sahə bəşəriyyət üçün faciələr də yaradıb. İnsanlıq 1945-ci ilin avqustunda Yaponiyanın Xirosima və Naqasaki şəhərlərinə atılan atom...

**Ermənilər Xalq
Cəbhəsi sədrinin evini niyə
yandırmadılar?**

Bugünlərdə sosial şəbəkələrdə Füzuli rayonunun Horadiz qəsəbəsinin azad edilməsindən sonra həmin ərazidə aparılmış çəkilişin qısa videogörüntüsü yayılıb. Məlum olub ki, 1993-cü ildə erməni işğalçıları Horadizi ələ keçirərkən, bu qəsəbəni də yandırmaq istəyiblər, dağıdaraq vəhşəcəsinə...

Bax 10

Yusif Şamil oğlu

**"Qondarma erməni soyqırımı böhtanı sadəcə
siyasi maraqlarla qidalanan bir iddidadır"**

1915-ci il hadisələrinin tarixi keçmişi, hüquqi miqyası və günümüzə əks olunma hallarını müzakirə etmək məqsədilə Türkiyə Prezident Administrasiyasının Kommunikasiya İdarəsi tərəfindən 1915-ci il hadisələri ilə bağlı beynəlxalq konfrans təşkil edilib. SİA xəbər verir ki, Türkiyə Prezident Administrasiyasının Kommunikasiya İdarəsinin rəhbəri Fəxrəddin Altun konfransda çıxış edərək proqramda irəli sürüləcək fikirlərin həqiqətlərin üzə çıxmasına töhfə verəcəyini, çünki...

Bax 7

**Meşə
yanğınlarının
səbəbi tapılıb**

Bax 10

**Onik Qasparyan:
"Hakimiyyətə
də çox sayda
suallar var"**

Bax 14

**Qvardiola
Superliqaya
və klubuna
qarşı çıxdı**

Bax 16

“Azərbaycan xalqı 101 il bundan əvvəl bizim əlimizdən alınmış Zəngəzura qayıdacaq”

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Televiziyasına müsahibəsi

Aprelin 20-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan Televiziyasına müsahibə verib. AZƏRTAC müsahibəni təqdim edir.

Müxbir: Cənab Prezident, xoş gördük Sizi. Cənab Prezident, bu gün Hacıqabul rayonuna səfər etdiniz, bir sıra sosial obyektlərin açılışında iştirak etdiniz. Səfər təəssüratlarınız haqqında istərdik məlumat verəsiniz.

Prezident İlham Əliyev: Təəssüratlar çox müsbətdir. Hacıqabul rayonunda həyata keçirdiyimiz işlərin nəticələrini görürük. Vaxtilə qəbul olunmuş regionların sosial-iqtisadi inkişafı proqramı uğurla icra edilir. Bu proqram çərçivəsində, o cümlədən Hacıqabul rayonunda böyük işlər görülmüşdür. Bütün ölkə üzrə böyük işlər görülmüşdür. Hacıqabulda bu işlər artıq son mərhələdədir. İnfrastruktur layihələrinə gəldikdə, deyə bilərəm ki, Hacıqabulda qazlaşdırmanın səviyyəsi yüz faizə çatıb. Rayon tam qazlaşdırılıb. Elektrik enerjisi ilə təchizat xeyli yaxşılaşıb və bu gün artıq yeni yarımstansiyanın açılışı da bunu göstərir. Çünki tələbat artıb. İçməli su layihəsi hələ 2013-cü ildə icra edilmişdir və Hacıqabul şəhəri içməli su ilə təmin olundu. Kənd yollarının çəkilişinə gəldikdə isə, bu yolların 75 faizi yenidən çəkilib. Eyni zamanda, rayonda bir çox sosial layihələr icra edilmişdir. Xəstəxana, mədəniyyət obyektləri, 22 məktəb tikilib və əsaslı şəkildə təmir edilib. Yeni, bütün bunlar insanlar üçün gözəl şərait yaradır. İnsanların yaşayış səviyyəsi yaxşılaşıb. Biznes üçün şərait yaxşılaşıb. Bütövlükdə bu gün açılışında iştirak etdiyim obyektlər rayonun gələcək iqtisadi potensialını böyük dərəcədə gücləndirəcəkdir.

-Cənab Prezident, bu gün Siz iki aqroparkın fəaliyyəti ilə tanış oldunuz. Bu aqroparkların fəaliyyətini necə qiymətləndirirsiniz? Qeyri-neft sektorunun inkişafında bunun rolunu necə dəyərləndirirsiniz?

- Bu, əlbəttə ki, Azərbaycanda kənd təsərrüfatı sahəsində aparılan islahatların tərkib hissəsidir. Böyük aqroparkların yaradılmasının əsas məqsədi ərzaq təhlükəsizliyini təmin etməkdir. Təbii ki, eyni zamanda, kiçik fermer təsərrüfatlarının inkişafı ilə bağlı praktiki işlər görülür. Bu iki istiqamət üzrə kənd təsərrüfatı inkişaf edir.

Aqroparkların üstünlüyü ondan ibarətdir ki, burada daha bol məhsul yetişdirilir və məhsuldarlıq da daha yüksəkdir. Bu, təbii- dir, çünki burada ən müasir aqrotekniki təd- birlər tətbiq olunur.

Hacıqabul rayonu əhali baxımından o qədər də böyük rayon deyil, 77 min əhalisi var. Ancaq burada iki böyük aqropark fəaliyyət göstərir və yüzlərlə yerli sakin bu aqroparklarda işlə təmin edilib. Misal üçün, torpağın münbitliyi baxımından Hacıqabul ölkəmizin ən qabaqcıl rayonu deyil. Torpağın keyfiyyəti digər rayonlarla müqayisədə daha aşağıdır. Ancaq, buna baxmayaraq, məhz Hacıqabulda bu aqroparkların yaradılması bizim siyasətimizin uğurlu olmasından xəbər verir. Çünki ən ağır yerlərdən biri də Hacıqabuldur. Mənə bu gün hər iki aqroparkda verilən məlumata görə, suvarılan sahələrdə minlərlə hektar pivot altındadır. Burada taxılçılıqdan məhsuldarlıq hektardan 60 sentnerdir, yəni, altı ton. Müqayisə üçün deyə bilərəm ki, Hacıqabul rayonunda məhsuldarlıq hektardan otuz sentnerdir. Ölkə üzrə təqribən otuz sentnerdən bir qədər çoxdur. Ancaq iri fermer təsərrüfatlarında məhsuldarlıq 60 sentnerdir, iki dəfə çoxdur. Əgər bu yanaşma bizim bütün böyük təsər-

Bu gün Ermənistanda böyük hay-haraya səbəb olan Hərbi Qənimətlər Parkının yaradılmasının əsas məqsədi odur ki, Azərbaycan xalqı bu vəhşiliyi heç vaxt unutmasın

rüfatlarımızda və eyni zamanda, kiçik fermer təsərrüfatlarında tətbiq olunarsa, onda biz ərzaq təhlükəsizliyi məsələləri ilə bağlı işlərimizi tamamlamış olacağıq.

Burada, eyni zamanda, digər məhsullar da yetişdirilir. Bu təsərrüfatda, bu aqroparkda, eyni zamanda, heyvandarlıq da inkişaf etdirilir. İki min baş cins inək getirilib. Onların sayı getdikcə beş minə çatacaq. Burada sağılan süd yaxınlıqda yerləşən Kürdəmir süd zavoduna göndərilir. Beləliklə, süd də xili təminat daha yüksək faizlərə çatacaq və ümid edirəm ki, yaxın bir neçə il ərzində Azərbaycan özünü süd ilə tam təmin edəcək.

Bütövlükdə əlliyyə yaxın aqroparkın yaradılması nəzərdə tutulur. Onlardan bir çoxu artıq fəaliyyətdədir. Ümumi investisiya qoyuluşu iki milyard manatdan çoxdur. Əgər biz bu işləri özəl sektorla birlikdə görməsəydik, bu investisiyaları heç kim qoymazdı. Çünki dövlət həm güzəştli şərtlərlə müəyyən məbləğdə kreditlər verir, eyni zamanda, infrastruktur layihələri həyata keçirir və özəl sektor üçün şərait yaradır. Özəl sektor isə bu vəsaiti təşkil edir. Son bir neçə il ərzində kənd təsərrüfatına qoyulan iki milyard manat vəsait çox böyük vəsaitdir. Bu aqroparklar - “Aqro Dairy” və “Azərsun” aqroparkları son 4-5 il ərzində yaradılmışdır. Bütün ölkə üzrə aqroparklarda çalışanların sayı yeddi mini ötür. Bunlar kəndlərdə yaşayan insanlar üçün iş yerleridir.

Biz daxili istehsalı və qeyri-neft sektorunu stimullaşdırırıq. Mən həm “Aqro Dairy”-də, həm də burada - “Azərsun” aqroparkında onları idarə edən şəxslərə tövsiyə etmişəm ki, azad olunmuş torpaqlarda, Qarabağda buna oxşar təsərrüfatlar yaradılsın və bu istiqamətdə ilkin addımlar atılmaqdadır.

Bu gün Hacıqabul rayonunda, eyni zamanda, Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin in-

kişafı ilə bağlı əlavə göstərişlər verilib. Əlavə beş müəssisə yaradılacaq. 2017-ci ildə mənim Sərəncamımla yaradılmış bu Sənaye Məhəlləsi artıq beş müəssisəyə sahibdir. Onların açılışı bu gün olub. Bu müəssisələrə də on milyonlarla manat sərmayə qoyulub. Bu da dövlət tərəfindən irəli sürülmüş təşəbbüsdür. Biz sahəni müəyyən etdik, infrastruktur layihələri icra etdik, bütün kommunikasiyaları çəkdik, hətta anqarları da dövlət hesabına inşa etdik. Sahibkar da gəlib burada öz sərmayəsini qoyub və müasir səviyyəli məhsullar istehsal olunur. Bu məhsullar da daxili tələbatı təmin edəcək.

Bu müəssisələrin arasında ən böyüyü, əlbəttə ki, avtomobil zavodudur. Artıq avtomobil sənayesi Azərbaycanda inkişaf edir və biz bu sahədə bir neçə ölkə ilə bərabər çalışırıq. Növbəti mərhələdə lokallaşmanı daha da artırmaq gündəlikdə duran məsələlərdən biridir və biz buna da nail olacağıq.

Baxın, əhali baxımından o qədər də böyük olmayan Hacıqabul rayonunda həm sənaye, həm kənd təsərrüfatı müasir üsullarla inkişaf edir, məhsuldarlıq yüksəlir, insanlar işlə təmin edilir. Beləliklə, bizim gördüyümüz işlər öz praktiki nəticələrini verməkdədir.

- Cənab Prezident, işğaldan azad olunan ərazilərdə aqroparkların yaradılacağını qeyd etdiniz. Ümumiyyətlə, orada görülən işlər haqqında fikirlərinizi bildirmək istərdik.

- İndiki mərhələdə orada müxtəlif istiqamətlər üzrə işlər görülür, minalardan təmizləmə prosesi gedir. Burada ən böyük çətinlik ondan ibarətdir ki, Ermənistan tərəfi bizə mina xəritələrini vermir, bundan imtina edir. Halbuki biz dəqiq bilirik ki, onlarda belə xəritələr var. Sadəcə olaraq, bu xəritələri ver-

mək Ermənistanın növbəti hərbi cinayətidir. Müharibə başa çatandan sonra mina xəritələri verilmədiyi üçün 100-dən çox ancaq mülki vətəndaş yaralanıb və həlak olub. Bu istiqamətdə işlər davam etdiriləcək. Yeni avadanlıq alınır, Minatəmizləmə Agentliyinin ştat vahidlərinin artırılması ilə bağlı Sərəncam verilib. Çalışacağıq, bütün güclərimizi maksimum səfərbər edək ki, minatəmizləmə işləri sürətlə getsin. Eyni zamanda, həm Türkiyədən, həm Rusiyadan bu sahədə kömək göstərən hərbiçilər də bu işlərlə məşğuldurlar. Mənim göstərişimlə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyində bir neçə istehkamçı taboru yaradılıb ki, onlar da bu işlərdə fəal iştirak edirlər və bu günə qədər ən böyük sahəni məhz Müdafiə Nazirliyi təmizləyib.

Bununla paralel olaraq, əsas infrastruktur layihələrinə start verildi. Bu haqda mən dəfələrlə Azərbaycan ictimaiyyətini məlumatlandırmışam. Azad edilmiş ərazinin elektrik təchizatı hesab edirəm ki, bu ilin sonuna qədər başa çatacaq. Həm xətlər çəkilir, həm yeni yarımstansiyalar tikilir. Şuşa şəhəri indi elektrik enerjisi ilə tam təmin edilib və hazırda Daşkəsəndən Kəlbəcərə yeni ötürücü xətlər inşa edilir. Bu, çox ağır bir işdir. Çünki bu infrastruktur layihəsi Murov dağlarından keçməlidir. Orada dağların hündürlüyü 3500 metrə çatır və hələ ki, hava şəraiti o qədər də münasib deyil, qar ərimeyib.

Yol infrastrukturunun yaradılması ilə bağlı bütün istiqamətlər üzrə işlər gedir. İlk növbədə, Füzuli-Şuşa yolu, Zəfər yolu, magistral yolumuz, eyni zamanda, yaxın gələcəkdə Horadiz-Zəngilan avtomobil yolunun təməli qoyulacaq. Füzuli-Hadrut, Füzuli-Cəbrayıl, Bərdə-Ağdam, Göygöl-Toğanalı-Kəlbəcər avtomobil yollarının tikintisi artıq başlamışdır və bununla paralel olaraq Bərdə-Ağdam və Horadiz-Zəngilan-Ağbend dəmir yolu infrastrukturunu da yaradılmaqdadır. Bu yol Zəngəzur dəhlizinə gəlib çatacaq və artıq cədvəl üzrə işlər gedir.

Bu işlərlə paralel olaraq, vurulmuş ziyanın hesablanması prosesi davam etdirilir, xarici mütəxəssislər cəlb edilib. Bildiyiniz kimi, bizim planlarımız Ermənistanı beynəlxalq məhkəmələrə verməkdir. Bunu biz təbii ki, edəcəyik və xarici mütəxəssislər bu sahədə bizə kömək göstərəcəklər.

Ardı Səh. 3

“Azərbaycan xalqı 101 il bundan əvvəl bizim əlimizdən alınmış Zəngəzura qayıdacaq”

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Televiziyasına müsahibəsi

Əvvəli Səh. 2

Bizim təbii sərvətlərimizdən qanunsuz istifadə etmiş Ermənistan və onun xarici tərəfdaşları da beynəlxalq məhkəmə ilə üzleşəcəklər. Çünki qızıl yataqlarımızın, mis yataqlarımızın, digər təbii sərvətlərimizin ermənilər tərəfindən talanması, qanunsuz istismarı beynəlxalq cinayət hesab olunur və bu istiqamətdə də hüquqi prosedurlara start verilib. Xarici tərəfdaşlar artıq bu işlərə cəlb olunublar.

Bildiyiniz kimi, birinci pilot layihə Zəngilan rayonunda icra ediləcək - “Ağıllı kənd” layihəsi. Bu layihə üç kəndi - 1-ci, 2-ci, 3-cü Ağalı kəndlərini əhatə edəcək və yəqin ki, yaxın gələcəkdə bu layihənin təməli də qoyulacaq. Zəngilanda olarkən mənə bu layihə ilə bağlı məruzə edildi və indi təməlqoyma mərasimi üçün hazırlıq işləri aparılır. Ümid edirəm ki, gələn il artıq bu ilk pilot layihə icra ediləcək və beləliklə, əvvəlcə keçmiş köçkünlərin birinci qrupu öz doğma torpaqlarına qayıdacaqlar.

Bütün şəhərlərin baş planları hazırlanır. Hesab edirəm ki, bu, ilk növbədə, Ağdam şəhərini əhatə edəcək. Ümid edirəm, may ayının sonuna qədər Ağdam şəhərinin baş planının ilkin versiyası təqdim olunacaq və əlbəttə ki, ondan sonra, o cümlədən Ağdam rayonunun ictimaiyyəti ilə birlikdə müzakirə ediləcək. Digər şəhərlərimizin də baş planları hazırlanır.

Kəndlərin bərpasına gəldikdə, burada da biz işlərimizi mərhələlərə bölməliyik. İlk növbədə, biz mövcud infraqurstruktura yaxın olan kəndləri bərpa etməliyik. Bu da təbii, çünki həm vaxt, həm səmərəlilik baxımından bu, daha məqsədəuyğundur. Ona görə Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarının keçmiş təmas xəttinə yaxın olan kəndlərinin bərpası ilə bağlı müvafiq göstərişlər verilib.

Xaricdən bir çox təkliflər gəlməkdədir, bir çox xarici tərəfdaşlarımız Qarabağın bərpası işində fəal iştirak etmək istəyirlər. Biz də, əlbəttə ki, bunu alqışlayırıq. Təbii ki, bütün təkliflər təhlil ediləcək və müzakirə olunacaq. Biz bu işləri maksimum səmərə ilə görməliyik ki, azad edilmiş torpaqlara qayıdacaq vətəndaşlar üçün ən gözəl şərait yaradılsın.

Bildiyiniz kimi, Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının tikintisi sürətlə gedir və yaxın gələcəkdə Zəngilan rayonunda yeni hava limanının tikintisinə start veriləcəkdir. Üçüncü hava limanı Laçın rayonu ərazisində inşa ediləcək. Bu, bir qədər sonra baş verəcək. O bölgədə hələ ki, qar əriməyib. Hava limanı üçün nəzərdə tutulan yerdə indi praktiki işlərin görülməsi mümkünsüzdür. Gözləyirik, yəqin ki, may-iyun aylarında artıq bu istiqamətdə də işlərə start veriləcək.

Yəni, gördüyünüz kimi, biz bütün istiqamətlər üzrə dərhal bu işlərə başlamışıq. Mühərribə başa çatandan dərhal sonra bütün bu işlərə start verildi. Çox böyük həcmli bir işdir. Çünki mən demişəm, bir daha demək istəyirəm, azad edilmiş torpaqların ərazisi 4 Lüksemburqa bərabərdir. Yəni, hesab edirəm ki, bu, təsəvvür üçün, kifayət qədər aydın mənzərədir. Dörd Lüksemburq boyda ərazini biz sıfırdan tikməliyik, qurmalıyıq. Çünki mənfur düşmən torpaqlarda hər şeyi, bütün binaları dağıdıb. İndi bunu bütün xarici qonaqlar da görürlər. Öz gözləri ilə erməni vəhşiliyini görürlər. Bu, misli görünməmiş vəhşilikdir. Dünya tarixində bir çox mühərribələr olub. Ancaq bu qədər qəddarlıq, bu qədər düşmənçilik, mənəcə, dünya mühərribə tarixində olmayıb. Hətta ikinci Dünya mühərribəsi ilə müqayisə etsək, o vaxt belə vəhşiliyə yol verilmirdi, dini abidələr dağıdılmırdı. Bütün bunları biz yaxşı bilirik. Erməni faşizmi bütün ölkələrdə olmuş faşizmlərin ən eybəcəridir, ən qəddar faşizmdir. Biz bu mühərribədə təkəcə öz ərazi bütövlüyümüzü bərpa etməmişik, həm də erməni faşizmini məhv etmişik. Bu, bizim tarixi missiyamızdır - təkəcə Azərbaycan xalqı qarşısında yox, dünya qarşısında. Erməni faşizmi məhv edilib. Onu məhv edən Azərbaycan xalqı olmuşdur. Bu gün Ermənistanda bəzi revanşist qüvvələr baş qaldıranda

Zəngəzur dəhlizinin yaradılması bizim milli, tarixi və gələcək maraqlarımıza tam cavab verir.

Biz Zəngəzur dəhlizini icra edəcəyik, Ermənistan bunu istəsə də, istəməsə də. İstəsə, daha asan həll edəcəyik, istəməsə də zorla həll edəcəyik

bilməlidirlər ki, onların başı lazım olarsa, istənilən zaman əzələcəkdir. Biz imkan verə bilmərik ki, erməni faşizmi yenə baş qaldırsın. Biz imkan verə bilmərik, Ermənistan yenə də öz ordusunu o vəziyyətə gətirib çatdırsın ki, bizə hansısa bir təhdid olsun. Biz əgər mümkün olan təhdidi təsbit etsək, dərhal onu məhv edəcəyik. Bunu hər kəs bilməlidir - həm Ermənistan, həm də onun havadarları. Çünki bu, milli müdafiədir, milli təhlükəsizlik məsələsidir. Bununla paralel olaraq, biz əməkdaşlığa da hazırıq - baxmayaraq ki, Ermənistan azərbaycanlılara qarşı dövlət səviyyəsində soyqırımı törətmişdir. Baxmayaraq ki, bizim bütün tarixi, dini abidələrimiz dağıdılıb, biz gələcəyə baxmalıyıq. Biz, əlbəttə ki, erməni vəhşiliyini heç vaxt unutmayacağıq. Bu gün Ermənistanda böyük hay-haraya səbəb olan Hərbi Qənimətlər Parkının yaradılmasının əsas məqsədi odur ki, Azərbaycan xalqı bu vəhşiliyi heç vaxt unutmasın. Biz heç vaxt unutmamalıyıq. Biz bunu heç vaxt bağışlamayacağıq. Bunu hər kəs bilsin. Amma bununla paralel olaraq, biz öz maraqlarımızı təmin etmək üçün lazımı addımları atmalıyıq. Zəngəzur dəhlizinin yaradılması bizim milli, tarixi və gələcək maraqlarımıza tam cavab verir. Biz Zəngəzur dəhlizini icra edəcəyik, Ermənistan bunu istəsə də, istəməsə də. İstəsə, daha asan həll edəcəyik, istəməsə də zorla həll edəcəyik. Necə ki, mən mühərribədən əvvəl və mühərribə dövründə demişdim ki, bizim torpağımızdan öz xoşunuzla rədd olun, yoxsa sizi zorla çıxaracağıq. Belə də oldu. Zəngəzur dəhlizinin taleyi də eyni olacaq.

Bizim əsas rəqibimiz zamandır. Çünki dəmir yolunun, avtomobil yolunun çəkilişi vaxt tələb edir. Ona görə bütün güclər səfərbər olunub ki, bu layihə icra edilsin. Beləliklə, Azərbaycan xalqı 101 il bundan əvvəl bizim əlimizdən alınmış Zəngəzura qayıdacaqdır.

“Cənab Prezident, Hərbi Qənimətlər Parkının açılışında Siz Azərbaycan ərazisinə atılan “İsgəndər-M” raketini barədə danışdınız və dediniz ki, bununla bağlı Rusiyadan cavab gözləyirsiniz. Bununla bağlı bir cavab verildimi?”

- Bu sözləri deyəndən sonra ertəsi gün Rusiya Müdafiə Nazirliyi Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin məktubuna cavab göndərmişdir. Mən bu cavabla tanış oldum. Azərbaycan xalqına hər şeyi olduğu kimi deməliyəm. Çünki bu, çox ciddi məsələdir. Bu, sıradan olan məsələ deyil. Ona görə burada hər hansı bir məxfiliyə yol vermək olmaz. Cavabda göstərilmişdir ki, Rusiya tərəfi ballistik raketlərin buraxılmasını müəyyən etməmişdir.

Bu, əslində, bizim məktubumuza olan tam cavab deyil. Çünki bizim məktubumuzda əsas sual ondan ibarət idi ki, ixrac üçün qadağan edilən və ölümcül “İsgəndər-M” raketləri Ermənistanın əlinə necə düşüb? Axı, bu, mümkün deyil. Bunun iki yolu var: ya qaçaqmalçılıq yolu ilə, ya da ki, beynəlxalq normaları, qaydaları pozmaq yolu ilə. Çünki Ermənistan ordusunda ancaq “İsgəndər-E”, yəni, ekspert - ixrac variantı ola bilər. Onların arasında böyük fərq var. “İsgəndər-E” raketlərinin atış məsafəsi 280 kilometrdir. “İsgəndər-M” raketləri daha uzaq mənzilli raketlərdir. Burada məsafə 500 kilometrdir. Yəni, Ermənistan ordusunda “İsgəndər-M” raketləri ola bilməzdi. Bunun ancaq iki yolu var. Başqa yolu ola bilməz. Çünki heç bir başqa ölkədə bu raketlər yoxdur. Bax, bu sualla bizə cavab verilməlidir. Biz bu cavabı gözləyirik, Azərbaycan xalqı gözləyir. Biz bir çox məsələləri özümüz üçün aydın etmişik. Biz birlik bu raketlər nə vaxt və nə üçün atılıb. Ancaq bizə rəsmi cavab verilməlidir, bu raketləri bizə atan Ermənistandan və Rusiyadan. Bu raket sistemləri ya Ermənistana verilib, yaxud da ki, qanunsuz yollarla Rusiyadan oğurlanaraq çıxarılıb. Bu suallara cavab yoxdur. Əlbəttə ki, bu, xoşagələyən vəziyyət deyil. Rusiya ilə Azərbaycan arasında strateji tərəfdaşlıq əlaqələri var. Rusiya sülhməramlı qüvvələri Azərbaycanın razılığı ilə bizim torpağıma - Qarabağa, Xankəndiyə və ətraf yerlərə gətirilə bilər. Biz hesab edirdik ki, bu yeni əməkdaşlıq formatı bizim əlaqələrimizi möhkəmləndirəcək. Əslində, möhkəmləndirilməlidir. Ancaq “İsgəndər-M” raketlərinin Şuşa şəhərində tapılması və bu məsələ ilə bağlı bu günə qədər bizə tam cavabın verilməməsi, əlbəttə ki, Azərbaycan xalqında və Azərbaycan rəhbərliyində haqlı olaraq təəssüf və təəccüb hissi oyadır. Biz ümid edirik ki, bu məsələyə aydınlıq gətiriləcək. Strateji tərəfdaşlar arasında münasibətlər səmimi olmalıdır. Azərbaycan bütün strateji tərəfdaşlarla həmişə səmimi olub, həmişə öz sözünün üstündə durmuşdur, öz sözünü yerinə yetirmişdir. Üçtərəfli Bəyanat da Azərbaycan tərəfindən tam icra edilib.

Biz ümid edirik ki, “İsgəndər-M” raketləri ilə bağlı məsələyə aydınlıq gətiriləcək. Çünki onlar Qənimətlər Parkında nümayiş etdirilir. Bunu inkar etmək, sadəcə olaraq, mümkün deyil. Hər halda, biz öz prinsipial mövqeyimizi bundan sonra da nümayiş etdirəcəyik. Azərbaycan xalqı bütün vacib məsələlərlə bağlı dolğun məlumat alacaq, necə ki, bu günə qədər alıb. Necə ki, Ermənistandan fərqli olaraq bu mühərribə dövründə mən tam həqiqəti demişdim. İndi isə Ermənistan rəhbərləri susurlar. Onlara sual ve-

riləndə ki, siz “İsgəndər-M” raketlərindən istifadə etməsini? Susurlar. Ağızlarına su alıblar. Halbuki biz bilirik ki, necə atılıb, nə vaxt atılıb və daha çox şey bilirik.

Bir halda ki, Rusiya mətbuatında “İsgəndər-M” raketləri ilə bağlı cəfəng versiyalar irəli sürülür, bir şey də deyə bilərəm. Mən bunu, sadəcə olaraq, təsadüfi versiyalar hesab etmərəm. Çünki hətta, o versiyalarda da, - düzdür, bu, mətbu orqanlar tərəfindən irəli sürülüb, - hər halda, biz hansısa sistemli yanaşma görürük. Guya ki, Azərbaycan Türkiyə ilə birlikdə bu “İsgəndər-M” raketlərinin qalıqlarını Suriyadan gətiribdir və Şuşaya qoyubdur. Bu, bizə qarşı açıq ittihamdır. Bizi nədə ittiham edirlər, saxtakarlıqda? Bir adam deyə bilər ki, Azərbaycan nə vaxtsa saxtakarlıq edib? Yox. Biz yüzlərlə saxta faktlar ilə üzleşmişdik, riyakar faktlar ilə üzleşmişdik, vədlərin yerinə yetirilməməsi faktları ilə üzleşmişdik. Biz heç vaxt belə saxtakarlığa yol verməmişik. Biz bunu nə üçün edək? Bunun məqsədi nədir? Biz indi noyabrın 10-da imzalanmış Bəyanatın icrası ilə məşğuluq. Biz bölgədə sülhün əbədi olmasını istəyirik. Biz təhlükəsizlik tədbirlərini gücləndiririk. Nə üçün biz bu təxribatı törədək? Bizi bunda ittiham edənə bir faiz vicdanı olsun. Ona görə istərdim ki, bu məsələyə aydınlıq gətirim.

O ki qaldı, qaçaqmalçılıq versiyasına. Bu, əlbəttə ki, araşdırılmalıdır. Çünki mühərribə dövründə qaçaqmalçılıqla Rusiyadan Ermənistan külli miqdarda silahlar göndərilmişdir. Rusiya tərəfi ən yüksək səviyyədə və bütün səviyyələrdə, aidiyyəti qurumlar səviyyəsində bu məsələ ilə bağlı Azərbaycan tərəfindən məlumatlandırılmışdır. Hətta biz beynəlxalq aviasiya təşkilatı olan ICAO-ya rəsmi məktublar göndərmişik. O məktublarda deyilmişdir ki, biz dəqiq bilirik, - reyslərin nömrələrini də vermişdik, yazmışdıq, - bu təyyarələrlə, səmişin təyyarələri ilə Rusiyadan Ermənistan silahları gətirilir. Silahların növlərini də göstərmişdik. Baxmayaraq ki, mühərribə dövründə dəfələrlə belə məktublar göndərilmişdir, ancaq ICAO-dan heç bir cavab gəlməmişdir. Amma biz dəqiq bilirik ki, bir erməni silah alverçisi David Qalustyan Rusiyada oturub Rusiya hərbi zavodlarından qanunsuz yollarla silahları alıb səmişin təyyarələri ilə göndərmiş. O silahların pulunu Rusiyada fəaliyyət göstərən erməni oligarxları ödəyib - Oramyan, Karapetyan. Bu, cinayətdir. Onlar buna görə cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməlidirlər. Bu silahları müxtəlif qaçaqmalçılıq yolları ilə Ermənistanla göndərilmişdir. Biz onu da Rusiya tərəfinə bildirmişdik ki, David Qalustyan Ermənistanın keçmiş müdafiə naziri Tonoyanın biznes şərikidir. Onlar bunu, eyni zamanda, qanunsuz qazanc kimi edirlər. Təsədüfi deyil ki, acı məğlubiyyətdən sonra Ermənistanın müdafiə naziri, hansı ki, Azərbaycanı yeni mühərribə ilə hədələyirdi, vəzifədən çıxarıldı. Onun bir biznes şərikisi David Qalustyan həbs olundu. Ermənistanda indi istintaq aparılır. Əgər istintaq ədalətli aparılarsa, dediyim bütün faktlar üzə çıxacaq. Bizdə faktlar var. Lazım olarsa, biz bu faktları açıqlamağa hazırıq. Mənim dediyim sözlər deyil, faktlardır. Qaçaqmalçılıq olub. Səmişin təyyarələri ilə silah daşınıb. Bu, ümumiyyətlə, qanunazidd əməldir. Rusiyada yaşayan erməni oligarxlar - həmin bu Karapetyan ilə Abramyan bir yük təyyarəsini almışdılar. Çünki Ermənistanda yük təyyarəsi yox idi. Silahları daşımaq mümkün deyildi. Mühərribə dövründə bir yük təyyarəsi almışdılar. O yük təyyarəsi ilə silahları qanunsuz olaraq Ermənistanla aparıblar.

Yəni, biz bir çox şeyləri bilirik. Sadəcə olaraq, lazım olan vaxtda və məqamda bəzi şeyləri açıqlayırıq. Bugünkü məlumat Azərbaycan ictimaiyyətinə ilk dəfədir ki, çatdırılır. Belə məlumatlar bizdə çoxdur. Ona görə hesab edirəm ki, bütün tərəfdaşlar bizimlə səmimi davranmalıdırlar. Çünki səmimiyyət və dostluq qarşılıqlı olmalıdır.

-Çox sağ olun, cənab Prezident.

- Sağ olun.

Bölgələrin inkişafına dövlət dəstəyi artırılır

Prezident İlham Əliyev aprelin 20-də Hacıqabul rayonuna səfər edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 20-də Hacıqabul rayonuna səfərə gəlib. AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı ümummilli lider Heydər Əliyevin Hacıqabul şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət edərək önünə gül dəstəsi qoyub. Hacıqabul Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rüstəm Xəlilov rayonda görülən işlər barədə dövlətimizin başçısına məlumat verib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Hacıqabul rayonunun Meyniman kəndinin ərazisində fermer Elşən Xəlilovun 10 hektarlıq pambıq tarlası ilə tanış olub. Dövlətimizin başçısı əkin sahəsində pambıq səpininə start verilməsi prosesini izləyib.

Dünən həmçinin Hacıqabulda 110/35/10 kilovoltluq "Qarasu" yarımtəsiyası istismara verilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib. "Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Vüqar Əhmədov dövlətimizin başçısına yarımtəsiyada yaradılan şərait barədə məlumat verdi.

Aprelin 20-də Hacıqabulda "Azərsun Şamaxı Aqropark"ın açılışı olub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılışda iştirak edib. Dövlətimizin başçısına aqroparkla bağlı məlumat verildi.

Bildirildi ki, müəssisə 2 hissədən - əkin sahələri və heyvandarlıq kompleksindən ibarətdir. Heyvandarlıq kompleksində 5 min baş iribuyuzlu heyvan saxlanılır. Aqroparka məxsus 4200 hektar əkin sahəsində buğda, arpa, şəkər çuğunduru, qarğıdalı, yonca və müxtəlif növ tərəvəzlər əkilir. Suvarma üçün burada iki süni göl də yaradılıb.

Aprelin 20-də Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin açılışı olub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılışda iştirak edib. Dövlətimizin başçısı, əvvəlcə, sənaye məhəlləsində yerləşən "Azərmaş" zavodu ilə tanış oldu. Məlumat verildi ki, bu müəssisə 1500 ədəd yük və xüsusi təyinatlı avtomobil istehsal etmək imkanına malikdir.

Prezident İlham Əliyev: Bunların qiyməti keçəyərmi?

Maşın və Avadanlıq İstehsalçıları Assosiasiyasının İdarə Heyətinin sədri Emin Axundov: Cənab Prezident, 17 min manatdan başlayır, 130 min manatadək.

Prezident İlham Əliyev: Birinci mərhələdə nə vaxt maşınların istehsalı nəzərdə tutulur?

Emin Axundov: Yaxın zamanlarda - bir ay, ay yarım ərzində.

Prezident İlham Əliyev: Yəni, dərhal?

Emin Axundov: Bəli, cənab Prezident.

Qeyd edək ki, bu zavod gələcəkdə daxili bazarın tələbatını

ödəməklə yanaşı, ixrac potensialını artırmağı da hədəfləyir.

Dövlətimizin başçısı müəssisəni işə saldı.

Müəssisə Hacıqabul rayonunda 100 nəfərdən çox insanın məşğulluğunu təmin edəcək. Bu zavodda Özbəkistan və Rusiya ilə birgə layihələr icra olunacaq. Beləliklə, bu müəssisənin istifadəyə verilməsi rayonun iqtisadi inkişafı üçün böyük təkan olmaqla yanaşı, ölkəmizdə avtomobil sənayesinin formalaşmasında mühüm rol oynayacaq.

X X X

Hacıqabul Sənaye Məhəlləsində yaradılan müəssisələrdən biri də "Elberg" tikinti materialları üçün

avadanlıqların istehsalı zavodudur. Bu müəssisə Azərbaycanda ilk təcrübədir. Zavodla tanış olan dövlətimizin başçısı müəssisəni işə saldı.

Məlumat verildi ki, burada tikinti materialları - gips, əhəng, kərpic, alçıpan və digər inşaat materialları istehsal edən zavodların layihələndirilməsi və quraşdırılması həyata keçiriləcək.

Prezident İlham Əliyev: Qarabağ zonasında da sənaye parkları olacaq. İndi İqtisadiyyat Nazirliyi bu məsələnin üzərində işləyir. Qarabağ zonasında mütləq belə müəssisələr yaradılmalıdır ki, insanları biz işlə təmin edək. Həm də ki, bu zonanın potensialından maksimum

dərəcədə istifadə edək.

Müəssisə il ərzində iki zavodu "açar-təhvil" prinsipi ilə qurmaq imkanına malikdir. Fəaliyyətə başlaması ilə ölkədə istehsal avadanlıqları və qurğularına olan tələbatı qismən ödəməklə yanaşı, yeni ixrac imkanları da yaranacaq.

Sahibkar Elxan Bəşirov dedi ki, ilk növbədə, Hacıqabulda iş yerləri açmaq üçün burada istehsalat sahəsi yaratmaq istədik. Bizim işimiz tikinti materialları istehsal etməkdir. Burada xammal olmadığı üçün tikinti materialları istehsal edən zavodlar hazırlamağı qərara aldıq. Bu layihə Azərbaycanda ilk dəfədir ki, reallaşdırılır. Biz "açar-təhvil" prinsipi ilə işləyəcəyik. Belə təcrübə dünyada da var.

X X X

Sonra Prezident İlham Əliyev "Uyusal Ambalaj" plastik su qabları istehsalı müəssisəsinin açılışını etdi.

Məlumat verildi ki, müəssisədə il ərzində müxtəlif ölçülü 350 min ədəd su qabı istehsal olunacaq. Azərbaycanda 15 ildir fəaliyyət göstərən şirkət artıq məhsullarını Hacıqabul Sənaye Məhəlləsində istehsal edəcək.

Məhsulun keyfiyyəti və qiyməti məsələsinə gəldikdə isə Cengiz Aygör deyib ki, Azərbaycanda su istehsal edən müəssisələrə qab satırıq. Artıq xarici bazardan məhsul almağa ehtiyac yoxdur. Yerli istehsal qiymətlərə də təsir edəcək. Keyfiyyət və qiymət sahəsində də üstünlüklər var.

X X X

Hacıqabul Sənaye Məhəlləsinin digər rezidenti "Plasstech" zavodudur. Müəssisə ildə 600-900 ton yüngül tara istehsal etmək gücündür.

Prezident İlham Əliyev: Tələbat nə qədərdir?

Sahibkar: Bizdə tələbat 500 ton arasındadır. Ölkədə tələbat böyükdür.

Prezident İlham Əliyev: Bizim tara istehsal edən bir şirkət də var. Mən onların müəssisələrində də olmuşam.

Dövlətimizin başçısı müəssisəni işə saldı.

Qeyd edək ki, bu taralardan kənd təsərrüfatı məhsullarının daşınması və qablaşdırılması zamanı istifadə olunur.

X X X

Sənaye məhəlləsində istifadəyə verilən müəssisələrdən biri isə gübrə istehsalı ilə məşğul olan "AzAgromila" müəssisəsidir.

Müəssisədə ildə 600 min ton gübrə istehsal olunacaq.

Prezident İlham Əliyev müəssisəni işə saldı.

Qeyd edək ki, Sənaye Məhəlləsini seçərkən sahibkarların ən çox diqqət yetirdiyi məsələ məkanın coğrafi və infrastruktur baxımından əlverişli olmasıdır.

Sahibkar Ramazan Karəşahir dedi ki, Hacıqabul Sənaye Məhəlləsi Ölət Ticarət Limanına yaxın məsafədə yerləşir. Biz müəssisəmizi yaradarkən bu amili nəzərə almışıq. Müəssisəmizdə orqanik tərkibli gübrələr istehsal olunur.

Xatırladaq ki, Hacıqabul Sənaye Məhəlləsində ümumilikdə müxtəlif istehsal sahələri üzrə 10 müəssisə qurulub və sahibkarlar tərəfindən bu layihələrin icrasına 45,44 milyon manat investisiya cəlb olunub. Sənaye Məhəlləsində mövcud layihələr üzrə 364 iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulub.

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbarov bildirib ki, ölkəmizdə sənayeləşmə artıq iri şəhərlərlə yanaşı, regionları da əhatə edir. Fəaliyyətdə olan sənaye məhəllələrinə indiyədək 73 milyon manatdan çox sərmayə yatırılıb, 286 iş yeri açılıb. Rezidentlər 96 milyon manatdan çox məhsul satışını həyata keçiriblər.

Ardı Səh. 5

Bölgələrin inkişafına dövlət dəstəyi artırılır

Prezident İlham Əliyev aprelin 20-də Hacıqabul rayonuna səfər edib

Əvvəli Səh. 4

Dünən Hacıqabul-Muğan avtomobil yolu yenidənqurmadan sonra istifadəyə verilib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib. Dövlətimizin başçısına uzunluğu 11,5 kilometr olan yolun texniki göstəriciləri barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, yolun yenidən qurulması 32 min nəfərin yaşadığı 2 yaşayış məntəqəsi arasında əlaqəni gücləndirəcək. Eyni zamanda, əhalinin həm Bakı-Ələt-Qazax-Gürcüstan ilə dövlət sərhədi yoluna, həm də Hacıqabul-Şirvan yolu vasitəsilə digər şəhər və rayonlara rahat çıxışı təmin edəcək.

Qeyd edək ki, ölkəmizdə yollar yeniləndikcə, kənd təsərrüfatı, turizm və digər sahələrdə də inkişaf baş verir, bölgələrdə iqtisadi canlanma müşahidə olunur.

Aprelin 20-də Azərbaycan

Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Hacıqabul rayonunun Meyniman kəndinin ərazisində fermer Elşən Xəlilovun 10 hektarlıq pambıq tarlası ilə tanış olub. Dövlətimizin başçısı əkin sahəsində pambıq səpinə start verilməsi prosesini izləyib.

Pambıqçılıqda əvvəlki illərlə məhsuldarlığı müqayisə edən Prezident İlham Əliyev dedi: Altı il bundan əvvəl mən bu məsələ ilə maraqlananda pambıqçılıq demək olar ki, batırdı, cəmi 30-35 min ton yığılmışdı. Keçən il isə 336 min ton, 10 dəfə çox.

Qeyd edək ki, 2015-ci ildən dövlətimizin başçısının kənd təsərrüfatının bir çox sahələrinə xüsusi yanaşmasının şahidi olduq. Nəticədə məhsuldarlıq dəfələrlə artdı, xüsusi stimullaşdırıcı tədbirlər görüldü. Faktların müqayisəli təhlili onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan üçün ənənəvi sayılan pambıqçılıq dirçəlib. Ölkədə hər hektardan məhsuldarlığın 30 sentnerdən yuxarı olduğu cəmi 3 il qeydə alınıb. Konseptual yanaşmanın tətbiq olundu-

ğu 2015-ci ildə bu rəqəm 2 dəfə aşağı idi. Görülən kompleks tədbirlər artıq tarixi maksimuma yenidən çatmağı şərtləndirib. Ötən il hər hektardan məhsuldarlıq 33,6 sentner təşkil edib.

Sonra fermer Elşən Xəlilovun pambıq tarlasında səpinə start verildi. Bu il Hacıqabulda 300 hektar sahədə pambıq əkinini aparılacaq. Artıq əkinlə bağlı tədarükçü şirkət 34 fermerlə müvafiq müqavilələr imzalayıb, onlar lazımı texnika və toxumla təmin ediliblər.

Prezident İlham Əliyev: Deməli, indi 2600 manat alacaqsan.

Elşən Xəlilov: Bəli, orada hər kiloqrama da 10 manat.

Prezident İlham Əliyev: Alış qiyməti də artıb?

Elşən Xəlilov: Bəli.

Prezident İlham Əliyev: Ona görə dövlət hər şeyi edib. Belə müasir texnikalar, bu traktorlar hamısı bizdə istehsal olunur?

Elşən Xəlilov: Bəli, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Kombaynlar da ən qabaqcıl texnologiyalar əsasında hazırlanıb.

Azərbaycan pambıqçılığın inkişafı üçün mövcud dəstək mexa-

nizmləri sırasına aqrotexniki dəstək, yəni, fermerlərin toxum, gübrə, pestisid, herbisid, dərmansepen maşınlar, kultivasiya işini həyata keçirən texnikalarla təminatı, dövlət xətti ilə ölkəyə kifayət qədər ən müasir pambıqyığan kombaynların gətirilməsi, satışa yardım - tədarükçü şirkətlərin müqavilə əsasında məhsulun hər tonunu sortdan asılı olaraq 550-650 manata

satın alması, subsidiyaların ayrılması daxildir. Dövlət fermerlərə pambıq sahəsinin hər hektarına görə 260 manat, təhvil verilən pambığın hər tonuna görə 100 manat subsidiya ödəyir. Subsidiyalar pambıqçıların "Fermer kartı"na köçürülür.

Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev ailə üzvləri ilə birlikdə işğaldan azad olunan torpaqlara səfərləri, xüsusilə də 30 ilə yaxın zaman müddətində mədəniyyət ocağımız Şuşaya Novruz bayramında səfər etməsi xalqımızı qürurlandırdı, torpaqlarımıza yeni nəfəs verdi, Qarabağımızı öz Xilaskarına qovuşdu, bayram tonqalı yandırmayacaq həsrətinə son qoyuldu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ailə üzvləri ilə birlikdə Novruz bayramını Şuşada qarşıladı. İlin axır çərşənbəsi axşamı gözəlliklər məkanında qalanmış bayram tonqalı hamımıza böyük sevinc bəxş etdi. Ən əsası isə Şuşanın 29 illik işğaldan sonrakı bütövlüyünü bir daha bütün dünyaya çatdırdılar.

Həmçinin, Prezident İlham Əliyev qələbəmizi sərkərdə qətiyyəti ilə təmin etdi, eyni zamanda Dağlıq Qarabağ məsələsi ətrafında yeni tarixi şərait yaratdı. Dünya bir daha erməni barbarlığının, vandallığının şahidi olmaqla, həm də Azərbaycan dövlətinin "Dəmir yumruq" siyasəti ilə qorxaq erməni əsgərlərini Müzəffər Ordumuzun əsgər və zabitləri iti qovan kimi qovaraq, Ermənistan kapitulyasiyaya imza atdı.

“Ermənistan kapitulyasiya aktını imzalamasaydı, özləri bilirlər bu müharibə nə ilə qurtaracaqdı”

“Əgər kapitulyasiya aktı Ermənistan tərəfindən imzalanmasaydı, özləri bilirlər ki, bu müharibə nə ilə qurtaracaqdı. Bax, budur bizim gücümüz. Budur bizim birliyimiz. Dəmir yumruq sizin başınızı əzdi”.

Dövlət başçısının dediyi kimi, bundan sonra artıq heç kim bizimlə ultimatum dili ilə danışmayacaq: “O cümlədən rəzil vəziyyətdə olan Paşinyan. Bizə 7 şərt irəli sürürdü. Bütün o şərtləri başına vurduq. Nə oldu o şərtlər? Mənim bir şərtim var idi: rədd ol çıx get! Və o şərtə əməl edildi. Güc hesabına! Birlik hesabına! İqidlərimiz hesabına! Şəhidlərimiz hesabına!”

Belə ki, şəhər və kəndlərimiz azad olunduqca əyani şəkildə aydın oldu ki, işğalçı yaşayış məntəqələrimizdə daşı daş üstə qoymayıb. Əslində, Ermənistanın işğal etdiyi ərazilərimizi vuran qoyması əvvəldən də məlum idi. Sadəcə, həmin ərazilər düşmənin nəzarətində olduğundan bununla bağlı faktları dünyaya çatdırmaq mümkün deyildi. Cəbrayılın, Füzulinin, Zəngilanın, Qubadlının, Ağdamın işğaldan azad olunması erməni vandallığını olduğu kimi dünyaya çatdırmağa imkan verdi. Cəbrayıl, Füzuli, Ağdam şəhərlərində, bu rayonların kənd və qəsəbələrində bir yaşayış binası, bir ev belə salamat qalmayıb. Erməni vandalları binaları daşlarına qədər söküb, şəhər və kəndləri xaraba qoyublar, milli-mədəni, tarixi və dini abidələrimizə də qənim kəsilib, dağıda bildiyini dağıdıb, talaya bildiyini talayıblar. O cümlədən yeraltı və yerüstü sərvətlərimizi 30 il ərzində qanunsuz şəkildə istismar edib və oğurlayıblar. İşğal altında olan ərazilərimizin gözəl təbiəti də erməni xislətinin qurbanı olub, meşələr, qiymətli ağac növləri kəsilib, tarixi orta əsrlərə qədər uzanan ağaclar məhv edilib.

Bəli, müharibə həm də dağıntı deməkdir. Amma Dağlıq Qarabağ savaşında dağıntıların yeganə müəllifləri erməni işğalçıları olublar. Çünki tarix boyu müharibə zamanı şəhərləri dağıdanlar, vandallığa yol verənlər, mədəniyyətə qənim kəsilənlər həmişə mə-

Böyük Zəfərdən Böyük Quruculuğa...

Prezident İlham Əliyev: “Biz Qarabağ bölgəsində cənnət yaradacağıq və sözümdə dururam”

dəni şüur səviyyəsi aşağı olan xalqlar olublar. Qədim romalıları onlara “barbar” deyirdilər, hansı ki, onlar Romanı dağıdıb yandırmışdılar. Bu gün isə müharibə, milli, dini, irqi ayrı-seçkilik və aparteid siyasəti yeridənlər, mədəni sərvətləri dağıdanlar da məcazi mənada barbarlar adlandırılır. Lakin bütün bunlara baxmayaraq artıq...

Böyük Qayıdış başlayıb...

Qarabağın dirçəlişi və işğaldan azad olunmuş ərazilərimizə Böyük Qayıdış isə çoxdan başlayıb. Belə ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulmasının təməli hələ bir neçə il əvvəl Cəbrayılın Cocuq Mərcanlı kəndinin yenidən qurulması ilə qoyulub. Hələ o zaman bu kiçik kəndin təmsalında xalqımız gördü ki, Prezident İlham Əliyev tezliklə bütün torpaqlarımızı işğaldan azad edəcək və həm də onları yenidən dirçəldəcək. Hər birimiz hələ o zaman İlham Əliyevin qələbə və quruculuq əzminin, qətiyyətinin şahidi olmuşduq.

İndi isə bütün azad olunmuş şəhər və rayonlar dirçəliş yolundadır. Hələ müharibənin davam etdiyi günlərdən İlham Əliyevin göstəriş və tapşırıqları ilə azad olunmuş ərazilərdə kommunikasiyaların bərpasına başla-

zaman keçib, azad olunmuş torpaqlarımızda böyük canlanma var. Yanvarın 4-də Prezident İlham Əliyev “Qarabağ Dirçəliş Fondu” publik hüquqi şəxsin yaradılması haqqında imzaladığı Fərmanda qeyd olunur ki, otuz ilə yaxın bir müddət ərzində erməni qəsbkarları tərəfindən maddi və mədəni sərvətləri talan edilmiş ərazilərimizin yenidən həyata qaytarılması ölkənin siyasi-iqtisadi suverenliyinin güclənməsinin mühüm dayaqlarından biri olacaq: “Azərbaycan iqtisadiyyatının tərkib hissəsinə çevrilməsi məqsədilə işğaldan azad edilmiş bölgələrdə məskunlaşma, layiqli yaşayış və iqtisadi fəallıq təmin ediləcək, bu ərazilərdə həyata keçiriləcək quruculuq-bərpa işləri ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafının əsaslarını daha da möhkəmləndirməklə yanaşı, Azərbaycanın yeni inkişaf prosesində mühüm mərhələ olacaqdır”.

Hazırda işğaldan azad olunmuş ərazilərdə kommunikasiyaların bərpası istiqamətində çoxsaylı layihələr icra olunur. Yollar çəkilir, enerji ilə təminat məsələləri yoluna qoyulur. Bunlar ilkin addımlardır. Böyük qayıdış isə kompleks tədbirlər sistemindən ibarətdir. Bu proqrama uyğun olaraq işğaldan azad olunmuş bütün ərazilərimiz tamamilə yenidən qurulacaq, doğma yurdlarına qayıdacaq vətəndaşlarımızın layiqli yaşayışı, məişəti, məşğulluğu təmin ediləcək. Qarabağ bölgəsi

Azərbaycanın iqtisadiyyatına böyük töhfələr verəcək. Bütövlükdə, işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə inkişafın Azərbaycan nümunəsinin yeni təntənəsi yaşanacaq.

**Füzulidən Şuşaya
yol - Zəfər yolu**

Prezident İlham Əliyev Füzuli və Xocavənd rayonlarına səfəri zamanı bildirib ki, bu gün Füzuli-Hadrut yolunun təməlini qoyacam. Bu avtomobil yolunun inşası azad edilmiş ərazilərin inkişafı üçün böyük əhəmiyyət daşıyır: “Artıq bir neçə yol layihəsi icra edilməkdədir. Azad edilmiş ərazilərin bərpasına başlanılıb. Füzulidən Şuşaya yol, Zəfər yolu çəkilir. Eyni zamanda Bərdə-Ağdam yolunun çəkilişi yaxın gələcəkdə icra ediləcəkdir. Horadizdən Zəngilana qədər də yol çəkiləcək. Bir sözlə, müharibədən 4 ay keçməsinə baxmayaraq, böyük quruculuq işlərinə başlanılıb”.

Ümumiyyətlə, Azərbaycanın işğaldan azad edilən ərazilərdə bərpa planları kifayət qədər genişdir. Vətən müharibəsində qazanılan şanlı qələbə sayəsində geri qayıtılan ərazilərin tezliklə bərpa edilməsi üzrə işlərin həyata keçirilməsi, müvafiq infrastrukturların yaradılması, həmin regionun Azərbaycan iqtisadiyyatına inteqrasiyasının təmin edilməsi üçün bu ilin dövlət büdcəsində 2,2 milyard manat vəsait nəzərdə tutulub. Müşavirədə də bildirildiyi kimi, ordunun təchizatı, respublikamızın sərhədlərinin bərpa edilməsi üzrə işlərin maliyyələşdirilməsi də nəzərə alınmaqla, ümumilikdə bu tədbirlərə 4,6 milyard manat maliyyə təminatı ayrılıb.

Göründüyü kimi, böyük qələbə həm də ölkəmiz qarşısında geniş iqtisadi imkanlar açıb. Prezident İlham Əliyevin yeni inkişaf konsepsiyası əsasında reallaşacaq yeni global layihələr Azərbaycana iqtisadi və siyasi dividendlər gətirəcək. Prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsi ilə bütün çətinliklərə, beynəlxalq ədalətsizliyə mətinliklə sinə gərən Azərbaycan dövləti inamla torpaqlarını azad etdiyi kimi, həm də erməni vandallığının qurbanı olan bütün şəhər və kəndlərini yenidən quracaq və dirçəldəcək. İşğaldan azad edilmiş rayonlarımıza, bütün Qarabağa yeni nəfəs veriləcək, bu torpaqlarda həyat qaynayacaq, dünya Azərbaycan xalqının quruculuq əzminin şahidi olacaq.

Dünya xalqımızın quruculuq əzminin şahidi olacaq

Bəli, artıq qələbəmizdən 5 aydan da çox

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Baş nazir Əli Əsədov ilə Rusiya Hökumətinin sədri Mixail Mişustin arasında telefon danışığı olub

Aprelin 20-də Rusiya Federasiyası Hökumətinin sədri Mixail Mişustin Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədova telefonla zəng edib. Nazirlər Kabinetinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, telefon danışığı əsnasında Azərbaycanla Rusiya arasında ticarət dövryyəsinin artmasından və qarşılıqlı tədarük olunan məhsul çeşidinin genişlənməsindən məmnunluq ifadə edildi.

Hacıqabul Sənaye Məhəlləsində "GAZel-NEXT" və "GAZon NEXT" kommersiya yük maşınlarının yığım istehsalı zavodunun istismara verilməsi məmnuniyyətlə vurğulandı. Həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra digər məsələlər müzakirə olundu. Mixail Mişustin Əli Əsədovu Rusiya Federasiyasına rəsmi səfərə dəvət etdi. Dəvət minnətdarlıqla qəbul edildi.

Avropa Şurasının Baş katibi: Qarabağda müharibənin dayandırılmasına dair Bəyanatı alqışlayırıq

Həmişə ailəmizin 47 üzvündən və ya üzvü ilə danışmağa, bəzən hər ikisinə ehtiyac olur. Ölkələrlə dialoqa girmək təşkilatımızın baza prinsiplərindən biridir. Çətin anlarda, xüsusilə də Qarabağ və onun ətrafındakı böhran kimi hallarda ilk olaraq dialoq yaratmaq çox vacibdir. Münaqişənin həlli istiqamətində əlimizdən gələni etdik. Ötən ilin noyabrında imzalanan Qarabağda

müharibənin dayandırılmasına dair sülh Bəyanatını alqışlayırıq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Avropa Şurasının Baş katibi Mariya Peyçinoviç-Buriç AŞPA-nın yaz sessiyasında çıxışı zamanı söyləyib.

Baş katib bildirib: "Atəşkəs əldə ediləndən sonra rəsmi Bakı və Yerevan ilə dialoq qurmağa nail olduq. Atəşkəs qüvvəyə mindikdən sonra əsas məsələ Bəyanata riayət olunması və yekun sülh sazişi üzərində işləməkdir. Ancaq yekun sülh üçün tərəflər arasında etimadın yaranması ən vacib məsələdir. Təəssüf ki, bir sıra aqressiv çıxışlar və insidentlər bu prosesə mənfi təsir göstərir".

Mariya Peyçinoviç-Buriç vurğulayıb ki, davamlı sülhün əldə olunması üçün onların hər iki tərəf üçün təklifləri hazırdır.

Azərbaycanla Pakistan arasında hərbi sahədə əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

Azərbaycanın Pakistandakı səfiri Əli Əlizadə bu ölkənin Hərbi Dəniz Qüvvələrinin komandanı admiral Məhəmməd Amcad Xan Niazi ilə görüşüb. AZƏRTAC xəbər verir ki, ikinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın qazandığı tarixi Zəfər münasibətilə təbriklərini çatdıran

Məhəmməd Amcad Xan Niazi Pakistanın ölkəmizin haqlı mövqeyini daim dəstəklədiyini, ölkələrimizin bir-birinə göstərdiyi köməyin hər hansı maddi maraqlardan deyil, xalqlarımızın tarixi köklərindən, dini və mədəni əlaqələrindən, ortaqlıqlardan qaynaqlandığını vurğulayıb, Keşmir məsələsində Azərbaycanın Pakistana dəstəyini yüksək qiymətləndirib.

Admiral Pakistan Hərbi Dəniz Qüvvələri tərəfindən keçirilən AMAN-21 beynəlxalq hərbi dəniz qüvvələri təlimində Azərbaycan Hərbi Dəniz Qüvvələrinin zabitlərinin iştirak etdiyini və gələcəkdə Azərbaycandan iştirakçıların sayının daha da artırılmasını arzu etdiklərini vurğulayıb. Diqqətə çatdırıb ki, Pakistanın Hərbi Dəniz Qüvvələrinin mövcud təhsil, təlim və hərbi-texniki imkanlarının Azərbaycan Hərbi Dəniz Qüvvələri üçün daim açıqdır.

Amcad Xan Niazi Pakistanın Hərbi Dəniz Qüvvələri komandanı vəzifəsinə təyin olunması münasibətilə təbrik edən Əli Əlizadə Vətən müharibəsində Azərbaycanın Qələbəsi ilə əlaqədar təbriklərə görə təşəkkürünü bildirib, Pakistan dövlətinin və xalqının ölkəmizə göstərdiyi siyasi və mənəvi dəstəyin Azərbaycan dövləti və xalqı tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini vurğulayıb.

Səfir Azərbaycanın ölkələrimiz arasında bütün sahələrdə olduğu kimi, hərbi sahədə də əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu, hərbi dəniz qüvvələri sahəsində də ikitərəfli əməkdaşlığın uğurla davam etdiyini və daha da inkişaf edəcəyinə əmin olduğunu bildirib. Görüşdə regional təhlükəsizlik və ikitərəfli əlaqələrdə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlərə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Tahir Budaqov Özbəkistanın ölkəmizdəki səfiri ilə görüşüb

Aprelin 20-də Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Tahir Budaqov Özbəkistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasındakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Bahrom Əşrəfxanovla görüşüb.

Azərbaycan-Özbəkistan münasibətlərinin inkişafında dövlət başçıların rolunun xüsusi qeyd edildiyi görüşdə bütün istiqamətlərdə olduğu kimi, statistika sahəsində də əməkdaşlığın əhəmiyyəti vurğulanıb, qarşılıqlı əlaqələrin inkişaf perspektivləri barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

"Qondarma erməni soyqırımı böhtanı sadəcə siyasi maraqlarla qidalanan bir iddiadır"

1915-ci il hadisələrinin tarixi keçmişi, hüquqi miqyası və günümüzə əks olunma hallarını müzakirə etmək məqsədilə Türkiyə Prezident Administrasiyasının Kommunikasiya İdarəsi tərəfindən 1915-ci il hadisələri ilə bağlı beynəlxalq konfrans təşkil edilib. SİA xəbər verir ki, Türkiyə Prezident Administrasiyasının Kommunikasiya İdarəsinin rəhbəri Fəxrəddin Altun konfransda çıxış edərək proqramda irəli sürüləcək fikirlərin həqiqətlərin üzə çıxmasına töhfə verəcəyini, çünki təvazökar, lakin bir o qədər də cəsur insanların həqiqətə olan inamı sayəsində tarixin düzgün oxuna bildiyini söyləyib. F.Altun Osmanlının imperiyanın son dövründə çox böyük çətinliklərlə mübarizə apardığını qeyd edib. "Çanaqqala, Qafqaz, Hicaz, Fələstin və İraqda böyük mübarizə apardı. Türkiyə Cümhuriyyəti olaraq 1915-ci ildə Osmanlı imperiyası tərəfindən qəbul edilmiş "Təhcir Qanunu"nun tətbiqi zamanı yaşanan ağır hadisələri bütün qəlbimizlə hiss edirik. Prezidentimiz cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanın da dedi ki "birlikdə Türkiyə olmanın" da kədərdə və sevincdə birlik olmaqdan keçdiyinə inanırıq. Bununla yanaşı bu gün əsrlər boyu sülh şəraitində birlikdə yaşamış türk və erməni xalqlarının ortaq keçmişini təhrif edərək tarixdən düşmənçilik yaratmağa cəhd edən bir hekayə ilə qarşı qarşıyıyıq. Və biz bu hekayəyə qarşı çıxırıq. Həqiqətə çatmaq istəyimiz siyasi qazanc üçün deyil, sırf həqiqətin özü üçündür. Hörmətli prezidentimizin 1915-ci il hadisələri ilə bağlı arxivlərin açılması və elmi yanaşma çağırışı da bunun üçündür. Bu həqiqət çağırışıdır. Qondarma erməni soyqırımı böhtanı həqiqətlərlə heç bir əlaqəsi olmayan və sadəcə siyasi maraqlarla qidalanan bir iddiadır. Hansı parlamentin nəyə qərar verdiyinin, hansı xarici dövlət başçısının bu hadisələr haqda hansı ifadəni işlətməsinin bizim nəzərimizdə heç bir qiyməti yoxdur. Bizim üçün əsas olan keçmişdən bu günə qədər bu torpaqların övladlarının qəlbində ədalətli bir yer tuta bilməkdir. Bu konfransın 1915-ci il hadisələrinin yaşadığı tarixi keçmişi unutmamaq və ölkəmizə qondarma erməni soyqırımı böhtanı ilə diz çökdürmək cəhdlərinin qarşısını almaq üçün vacib bir funksiyanı yerinə yetirəcəyinə inanırıq", - deyərək Altun vurğulayıb.

Aysel Məmmədova

Serbiya nəşri Ermənistanın minalanmış ərazilərin xəritələrini verməkdən imtina etməsindən yazır

Serbiyanın "Danas" nəşrinə Ermənistanın Qarabağdakı minalanmış ərazilərin xəritələrini Azərbaycana verməkdən imtina etməsindən bəhs edən məqalə dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə Yerevanın hərəkətlərinin beynəlxalq humanitar hüquqa və ötən ilin noyabrında əldə edilmiş atəşkəsin ruhuna zidd olduğu qeyd edilir. Məqalədə işğalın müxtəlif illərində basdırılmış piyadalar əleyhinə və tank əleyhinə minaların partlaması nəticəsində çox sayda mülki və hərbi şəxsin, o cümlədən istehkamçıların həlak olduğu bildirilir. Nəşrin yazdığına görə, minalanmış ərazilərin xəritələri verilmədən minaların təmizlənməsi prosesi 10 ilə qədər davam edə bilər.

D NOVO Politika Dijalog Društvo Ekonomija Sport Kultura Zivot Auto IT Ljudi Beograd BBC CITY PEOPLE Sadržaj Nedjelje

10. novembra 2020. godine, kojim je objavljen kraj svih vojnih aktivnosti između Jermenije i Azerbejdžana, stradalo je 20 državljana Azerbejdžana, uključujući 14 civila, usled eksplozija mina na nedavno oslobođenim teritorijama.

Teško je povređeno 85 građana, uključujući 16 civila, uključujući hrabre službenike Azerbejdžanske nacionalne agencije za uklanjanje mina (ANAMA) koja pokušava da zaštititi druge.

Foto: Premo

Atom fizikası elmdə son yüz ilin uğurlarından sayılır. Ancaq bu sahə bəşəriyyət üçün faciələr də yaradıb. İnsanlıq 1945-ci ilin avqustunda Yaponiyanın Xirosima və Naqasaki şəhərlərinə atılan atom bombası, ondan 41 il sonra Ukraynanın Çernobil şəhərində eyniadlı atom elektrik stansiyasında baş vermiş qəzanın faciələrini də unutmayıb. Qeyd edək ki, 1986-cı il aprelin 26-da Ukrayna SSR-in şimalındakı Pripyat şəhəri yaxınlığında Çernobil Atom Elektrik Stansiyasının 4 sayılı nüvə reaktorunda qəza baş verib.

Bu faciə nəticəsində ölənlərin, yaralananların və şüalanananların sayı hələ də dəqiq bilinmir. Ancaq onların onlar və yüzlərlə olduğu barədə məlumatlar var. Bu hadisənin ağır və acı nəticəsi hələ də qalır. Stansiya ərazisi izolyasiya edilib. Bu faciədən 35 il ötür, ancaq izləri hələ də silinməyib. Çernobil qəzası maddi-mənəvi ziyanına və insan itkisinə görə tarixdə ən faciəvi nüvə stansiyası qəzası sayılır. Atom Enerjisi Beynəlxalq Nüvə Hadisə şkalasında təsnifatda maksimum 7-ci səviyyəli böyük qəza sayılır. Digəri 2011-ci ildə Yaponiyadakı Fukusima AES-də baş verən fəlakətdir.

Bu günlərdə Yaponiyada "Kasivadzaki-Kariva" AES-in fəaliyyəti dayandırılıb. Bu barədə ölkənin Atom Energetikasına Nəzarət üzrə Dövlət Komitəsi qərar qəbul edib. Məlumatla görə, stansiyada təhlükəsizliklə bağlı bəzi pozuntular aşkarlanıb. Belə ki, AES terrorçuların ehtimal olunan hücumundan kifayət qədər qorunmayıb. Stansiyanın sahibi "Tokyo Electric Power" energetika şirkətidir. O, "Kasivadzaki-Kariva" AES-in reaktorlarına nüvə yanacağı yükləyir. Bildirilib ki, bu tədbir Yaponiya tarixində ilk dəfədir görülür. "Kasivadzaki-Kariva" ölkənin ən güclü Atom Elektrik Stansiyası sayılır.

Atom nüvə texnologiyasına yiyələnən Azərbaycanın yerləşdiyi region dövlətlərindən biri də İrandır. Bu ölkədəki AES-in fəaliyyəti ölkə iqtisadiyyatına hələ ki elə böyük əhəmiyyət kəsb eləmir. Son zamanlar Tehran rəsmiləri uranın zənginləşdirilməsi ilə bağlı narahətədiçi bəyanatlar verirlər. Bu günlərdə İran prezidenti Həsən Ruhani uranı 60 faizə qədər zənginləşdirdiklərini bildirib. Son 9 ayda İranın Nətenzdeki atom elektrik stansiyasında iki qəza baş verib. Bunlardan biri 2020-ci ilin iyulunda, digəri isə 2021-ci ilin aprelində olub. Tehran rəsmiləri hər iki hadisə nəticəsində insan itkisi və radioaktiv sızıntının olmadığını bildirib. Bununla belə, İranın Atom Enerjisi Təşkilatının rəhbəri Əli Əkbər Salehi insidenti "nüvə terrorizminin təzahürü" adlandıırıb.

Deməli, AES-in tikintisi və istifadəsi üçün yüksək texnologiya və mühəndislik işi yetərli sayılır. Son 30 ildə dünyada baş verən terror hadisələri onun təhlükəsizliyinin təmin edilməsini də əsas amillərdən edib. Çernobil faciəsi sübut etdi ki, ölkədəki AES açıq şəraitdə mövcud olan atom bombasıdır. O zamanlar bunu keçmiş SSRİ-yə təzyiq vasitəsi kimi də tətbiq edirdilər. O zaman məlum oldu ki, sovetlər dövründə bu sahədə ölkə vətəndaşlarından gizlədilər çoxlu mətləblər var. Belə ehtimal edilir ki, SSRİ-nin dağılma səbəblərindən biri də Çernobil hadisəsi idi. Çünki bu qəza keçmiş sovet respublikalarına insan itkisi və maddi baxımdan çox böyük ziyan vurub.

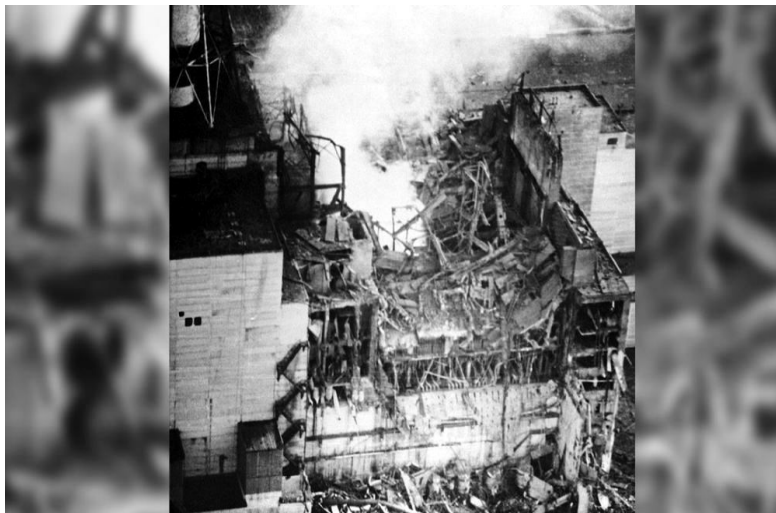
Son günlər Ermənistanda yeni atom elektrik stansiyasının tikiləcəyi ilə bağlı bəyanatlar verilir. Ölkənin baş naziri Nikol Paşinyanın bu yaxınlarda Moskvaya səfəri zamanı da Rusiya rəsmiləri ilə yeni AES-in tikintisi müzakirə edilib. Ancaq erməni ekspertlər bunun texnoloji və s. cəhdlərini kənara qoyub daha çox maliyyə tərəfini təhlil edirlər. Onların qənaətinə, bu stansiyanın inşasına 5-7 milyard ABŞ dolları məbləğində maliyyə vəsaiti tələb edilir. Bununla belə Ermənistandakı mövcud Metsamor Atom Elektrik Stansiyası region dövlətləri üçün təhlükə mən-

kən baş naziri Nikol Paşinyanın bu yaxınlarda Moskvaya səfəri zamanı da Rusiya rəsmiləri ilə yeni AES-in tikintisi müzakirə edilib. Ancaq erməni ekspertlər bunun texnoloji və s. cəhdlərini kənara qoyub daha çox maliyyə tərəfini təhlil edirlər. Onların qənaətinə, bu stansiyanın inşasına 5-7 milyard ABŞ dolları məbləğində maliyyə vəsaiti tələb edilir. Bununla belə Ermənistandakı mövcud Metsamor Atom Elektrik Stansiyası region dövlətləri üçün təhlükə mən-

Ermənistanın nəzarətsiz AES-i: region əhalisi təhlükədədir

bəyi olaraq qalır. Qeyd edək ki, 2014-cü ildə Rusiya ilə Ermənistan arasında AES-in 2026-cı ilədək istismar müddətinin uzadılması üzrə hökumətlərarası razılaşma imzalanıb. 2015-ci ilin fevralında isə 270 mln. ABŞ dolları həcmində dövlət krediti və 30 mln. ABŞ dollarının təqdimatına dair razılıq əldə edilib. Bildirilib ki, stansiyanın radioaktiv tullantılarının daşınmasında da problem yaranıb. Tullantının miqdarı çox olduğundan onun ölkə ərazisindən çıxarılaraq Rusiyaya daşınması əsas məsələ olaraq qalır. Tullantıların təyyarə ilə daşınması mümkün deyil. Gürcüstan üzərindən quru yolla daşınması bir sıra səbəblərə görə reallaşdırmaq

olmur. Ona görə də tullantılar ölkə ərazisindəki keyfiyyəti məlum olmayan quyularda saxlanılır. Bu isə bölgə dövlətləri üçün təhlükə yaradır.

Yeri gəlmişkən, Metsamor stansiyası Türkiyə sərhədindən 17,5 km, İran sərhədindən 60 km, Azərbaycan sərhədindən isə 75 km məsafədə yerləşir. Ermənistanın hazırkı böhranlı vəziyyətində stansiyaya qulluq etmək üçün maliyyə vəsaiti çatışmazlığı istisna edilmir. Bu isə onun təhlükəsiz is-

tismarının mümkün olmadığı ehtimalını artırır. BMT-nin energetika məsələləri üzrə eksperti Ara Mərcanyan bu günlərdə bildirib ki, Ermənistandakı Atom Elektrik Stansiyasının təmiri ən azı 2-3 il gecikib. Hələ bir neçə il qabaq ABŞ dövlət katibi müşavirinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə müavini Erik Rubinin sədrlik etdiyi iclasda bu stansiyanın fəaliyyəti də müzakirə olunmuşdu. Onda Ermənistan stansiyanın fəaliyyətini dayandıracağına dair sənəd imzala-

mışdı. Sənədi Ermənistan tərəfdən o vaxtki energetika naziri Armen Movsisyan, ABŞ tərəfdən isə Ermənistandakı keçmiş səfir Con Heffern imzalamışdılar. Onda səfir bildirmişdi ki, ABŞ Avropa İttifaqının atom stansiyasının 2016-cı ilədək dayandırılacağı barədə mövqeyini bölüşür. Göründüyü kimi, Ermənistan hakimiyyəti AES-in fəaliyyətini dayandıracağı ilə bağlı öhdəliyi yerinə yetirmir. Bu isə Metsamordakı stansiyanın beynəlxalq ictimaiyyətin nəzarət və icazəsi olmadan istismar edildiyi deməkdir.

Beləliklə, Cənubi Qafqazda nüvə təhlükəsi var. Bölgə əhalisinin həyatını Ermənistan nəzarətsiz, müddəti keçmiş, radioaktiv tullantısını basdırı bilməyən AES-in fəaliyyəti ilə təhdid edir. Atom Enerjisi üzrə Beynəlxalq Agentlik və atom-nüvə texnologiyasından istifadəyə xeyir-dua verən dövlətlər - ABŞ, Almaniya, Böyük Britaniya, Fransa, Rusiya və Çin Metsamorun ziyanlı fəaliyyətinə göz yumur. İranın bu istiqamətdə fəaliyyəti beynəlxalq ictimaiyyəti narahat etdiyi halda Ermənistandakı stansiyanın istismarına etinasız yanaşırlar. Belə çıxır ki, beynəlxalq ictimaiyyət başqa məsələlərdə olduğu kimi, Ermənistanın atom-nüvə texnologiyası sahəsindəki ziyanlı və zərərverici fəaliyyətini görməzliyə vurur. Onlar 30 ilə yaxın idi ki, Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxlamaqla beynəlxalq hüququ pozur, işğala son verməsinə dair imzaladığı sənədlərə məhəl qoymurdu. Ancaq Azərbaycan Ordusu 44 gün ərzində onlara yerini göstərdi. Görünür, Ermənistan ancaq zor və güc tətbiqi ilə reallığı qəbul edir. Odur ki, nüvə texnologiyasından istifadə ilə bağlı beynəlxalq normaları saymadığı üçün Ermənistana sanksiyaların tətbiq edilməsinin vaxtı çoxdan çatıb. Sanksiya tətbiq edilmədiyindən ölkə rəhbərliyi, ermənilərin sponsorları və beynəlxalq ictimaiyyət ("altılıq") Cənubi Qafqazdakı 16 milyon 711 min 809 nəfərin həyatını, sağlamlığını təhlükə altına qoyub.

Sədrəddin İsmayilov

FAKT: Xankəndi erməni rus sülhməramlısından hamilə qaldı

25 yaşlı Qayane Qrantovna Arzumanyan Rusiyanın Xankəndidəki sülhməramlı kontingentinin rəhbərliyindən ədalət tələb edir. SİA xəbər verir ki, bu barədə erməni telegram kanalları yazırlar. Qeyd olunduğuna görə, problemin delikantlığı ondan ibarətdir ki, 2021-ci ilin yanvarında erməni qadın Qarabağda Rusiya Federasiyası SM kontingentinin baş leytenantı Artyomla tanış olub. Onun sözlərinə görə, onlar iki həftəyə yaxın müddətdə görüşüblər və sonradan Artyom rabitəyə çıxmayıb. Komandanlıq isə erməni qadına onun harada olması barədə heç bir məlumat vermirdi.

Təqribən bir həftədən sonra Qayane öyrənib ki, o hamilədir və Artyoma bu barədə deyib. Onun sözlərinə görə, rus zabitinin bu xəbərə reaksiyası müsbət olub. Hazırda erməni qadın hamiləliyinin 7-ci ayındadır. Onun valideynləri və qohumları müxtəlif orqanlara müraciətlər etsələr də, Artyomun harada olması ilə bağlı heç bir nəticə əldə edə bilməyiblər. Həmçinin qeyd olunur ki, artıq bu kimi bənzər hadisələr Xankəndidə, eləcə də rus sülhməramlılarının xidmət apardığı digər bölgələrdə bir neçə dəfə yaşanıb.

Rövşən RƏSULOĞ

“Ermənistanda kimin hakimiyyətdə olması önəmli deyil”

SİA politoloq Samir Hübətovun müsahibəsini təqdim edir:

- Ermənistanın kapitulyasiya sənədində imza atdıqdan sonra bölgədə yeni reallıq yaranıb və Azərbaycan Rusiya ilə danışıq. Ancaq Şuşaya atılan “İsgəndər” raketləri ilə bağlı faktlar ortaya çıxandan sonra Moskvaya ünvanlı suallarımız var ki, onlara cavab verilməyib, dövlət başçımız da bu barədə açıq danışır. İndiki durumu necə dəyərləndirirsiniz və perspektiv üçün nə gözləyirsiniz?

- Rusiyanın “İsgəndər-M” raketləri ilə bağlı hər hansı bir açıqlama vermək üçün istədiyi şərait yaranmayıb. Region ölkələri bilir ki, “İsgəndər-M” raketləri Ermənistanla verilibdir və artıq bu sübutdur. Xatırladaq ki, Paşinyan bu söhbətlərin üstü açılmağa bildirib ki, Rusiyadan “İsgəndər-M” raketlərini almışdır. Paşinyanın dediyinə görə, raketlərin yalnız 10 faizi partlayıb. Burada maraq doğuran məqam odur ki, Rusiya Ermənistanla niyə bu silahı satıb? Nəzərə çatdırım ki, “İsgəndər-M” raketləri qadağan olunmuş silahlardır. Rusiyanın Ermənistanla “İsgəndər-M” raketini satması beynəlxalq konvensiyaları pozur. Rusiyanın beynəlxalq konvensiyaları pozduğu üçün verəcəyi cavab yoxdur. Rusiya müdafiə naziri Sergey Şoyqu bildirib ki, bizim üçün Ermənistan etibarlı, daimi müttəfiqdir. Rusiya “İsgəndər-M” raketlərini veribse, mütləq açıqlaması olmalıdır. Cinayətkar Ermənistanlırsa, Rusiya bu işdə ona ortaqdır. Dmitri Peskovun açıqlamasında görürük ki, bununla bağlı müdafiə nazirləri arasında danışmalar gedir. Məsələ ilə bağlı Azərbaycanın qəti mövqeyi var. Bu işə onu göstərir ki Rusiyaya etibar etmək olmaz.

- ANAMA Şuşada “İsgəndər-M” raketinin qalıqlarını tapdığını elan etdi və rəsmi fakt ortaya qoyuldu. Necə düşüncünüz 44 günlük müharibə zamanı “İsgəndər”dən Ermənistan istifadə edib?

- Ermənistan “İsgəndər”dən müharibə zamanı da istifadə edib. Nəzərə alsaq ki, Rusiyanın Gümrüdə yerləşən 102 bazasında “İsgəndər” raketinin saxlanması Rusiya rəsmiləri tərəfindən açıq şəkildə bildirilib. Ermənistan bu raketlərdən istifadə edib. Hansı forma ilə əldə etdiklərinin fərqi yoxdur. Hətta Rusiyanın “Kommersant” qəzeti “İsgəndər”in Ermənistanla verilməsi ilə bağlı etiraf edib və hadisələr Paşinyanın etirafı ilə başlayıb. Paşinyanın etirafından sonra Rusiyaya meylli qüvvələrin ciddi təsiri oldu. Ermənistan cəmiyyəti açıq-aydın raketin atılması ilə bağlı təqdimatlar edir və hətta qürur da duyurlar. Raketlərin bilərəkdən məhz Şuşaya atılması onu göstərir ki, Ermənistan tərəfi açıq təxribat etmək istəyir. Nəticədə Ermənistan Rusiya Azərbaycan arasında da qarşıdurma yaradır.

ranmasını istəyir. Rusiyanın mütləq açıqlama verməsi lazımdır. Əgər Rusiya bu məsələyə aydınlıq gətirməse yəqin ki, beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən ciddi etirazla, narazılıqla qarşılanacaq ki, bu tip silahların verilməsi olmaz. Bu tipli silahların istifadə olunması müəyyən mənada sanksiyaların da olmasına gətirib çıxarır.

- Bəs niyə hələ də beynəlxalq təşkilatlar bu məsələ ilə bağlı bir hesabat və ya sənəd ortaya qoymayıblar ki, Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə etsinlər?

- Erməni soyqırımı Xocalı soyqırımından daha çox tanınır. Bu işi ikili standartların göstəricisidir. Erməni lobbisi və Ermənistan yalanları yedizdirməyi bacarır. Nəzərə alsaq ki, 30 il davam edən münaqişədə ATƏT-in Minsk qrupunun 3 həmsədri var idi. Üçü də ən böyük lobbidir və ermənilərə məxsus idi. Erməni lobbisi həmin dövlətlərin daxili işlərinə qarışır və siyasi mühitə təsir etmək imkanı yaranır. Qeyd edim ki, həmin dövlətlər ikili standarta getməyi daha çox üstün tuturlar.

- Ermənistanın sabiq prezidenti Robert Köçəryanın yenidən hakimiyyətə gəlmə ehtimalı varmı və bu məqamda Paşinyan və eks-prezidentlər arasında hansı münaqişələr baş verə bilər?

- Ermənistanda Qarabağ və Ermənistan klanı mövcuddur. Qarabağ klanı Rusiyanın tabeliyindədir və Rusiyada müəyyən dairələr ilə bərabər müntəzəm şəkildə hərəkət edirlər. Klanın başında Robert Köçəryan durur və onun atdığı addımlar Rusiyanın müəyyən dairələrinin maraqlarına cavab verir. Növbəti dövrdə Ermənistanda Robert Köçəryanın hakimiyyətə gəlməsi mümkün görünür. Çünki mövcud erməni cəmiyyəti Dağlıq Qarabağ klanının hakimiyyətə gəlməyini istəmir. Erməni cəmiyyəti Paşinyanı sevmir, lakin onlar mövcud vəziyyətdə pis və ən pis arasında seçim edəndə pisi seçirlər. Bundan sonrakı mərhələdə Paşinyanın qalib gəlmə ehtimalı daha genişdir. Paşinyan müxalifət namizədlərinin çox olmasını istəyir. Səbəbi isə budur ki, səs parçalansın və qalib gəlmə imkanı arınsın.

Rusiya üçün önəmli deyil ki, bu gün Ermənistanda kim hakimiyyətdədir. Çünki Ermənistan hər bir şəkildə Rusiyanın vassalıdır. Bir dövlət digər dövlətin iqtisadiyyatını tam əlinə alıb və hərbi birləşmələrini orda yerləşdirirsə və cəmiyyətə nüfuz etməyə çalışırsa, bu, o deməkdir ki, həmin dövlət artıq vasallığı qəbul etmiş dövlətdir. Bu

şəkildə Rusiya öz istəklərini daha rahat şəkildə çatdırı bilər. Lakin nəzərə çatdırım ki, ABŞ-ın ən böyük ikinci səfirliyi Ermənistandadır və səfirliyin iki mindən artıq əməkdaşı var. Nəticədə isə biz görürük ki, burada Rusiya ilə yanaşı ABŞ-ın da Qərbi Avropa dövlətlərinin də marağı var. Əvvəl Rusiya burada tək idi və öz dominantlığını göstərirdi. Lakin indiki şəraitdə digər dövlətlərin də marağının olması toqquşma yaradır və Rusiyanı sıxışdırır.

- II Qarabağ müharibəsindən sonra Ermənistanın məğlub olub kapitulyasiya imzaladıqdan sonra Nikol Paşinyan və onun siyasi qüvvəsi hələ də dəstəklənirmi?

- Ermənistan cəmiyyəti seçim məcburiyyətində qalırlar. Qarşıdakı seçimlərdə üç namizəd Robert Köçəryan, Vazgen Manukyan, Nikol Paşinyan var. Erməni cəmiyyəti 4-cü bir namizəd görmürsə məcburdur ki, bu seçimlər arasında birini etsin və nisbətən daha uyğununu seçsin. Lakin bu vəziyyətdə erməni cəmiyyəti Paşinyanı Robert Köçəryandan daha üstün tutur. Çünki Robert Köçəryan 2008-ci ildə xalqa qarşı silah istifadə etdi. Buna görə erməni cəmiyyəti vəziyyətə uyğun davranmağa çalışır.

- Rusiya Ukrayna yaxınlığına hərbi qüvvələrini yığmaqda davam edir. Moskva bu dəfə Xəzər Donanmasının döyüş gəmilərini Qara dənizə göndərib. Baş verənlər nə ilə nəticələnə bilər?

- Türkiyə-Rusiya münasibətləri siyasi, təhlükəsizlik, əməkdaşlıq və s. üzərinə qurulub. Türkiyə məsələnin əvvəlindən deyib ki, Krımın ilhaqını qəbul etmərəm. Yəni Krım Ukraynanın suverenliyi altında olan ərazidir. Buna baxmayaraq Türkiyə ilə Rusiya arasında iqtisadi sahədə əməkdaşlıq mövcuddur. Bu gün Suriyada Türkiyə ilə Rusiya arasında müəyyən bir razılaşma əsasında sabitlik yaranıb. Həmçinin Liviya və Qarabağda bu daha açıq bir şəkildə görünür. Lakin son dövrlərdə Rusiya və Türkiyə münasibətlərinin pisləşməsi Zelenskinin Ankaraya səfəri və 20 maddəli bəyanatın imzalanması ilə bağlıdır. Təbii ki, Türkiyə və Ukraynanın yaxınlaşması Rusiya üçün xoşagəlməz haldır. Çünki Türkiyənin əlində daha böyük “koz” olması deməkdir. Lakin bu məsələnin Dağlıq Qarabağa təsiri olması imkanları bizim düşündüyümüz qədər deyil. Rusiya ilə Türkiyə arasında razılıq əldə olundu və Azərbaycanın Ağdam şəhərində sülhməramlıların Birgə Monitorinq Mərkəzi yaradıldı. Rusiya yaxşı bilir ki, vəziyyəti sıxışdırarsa Türkiyə burada hərbi baza yarada bilər. Bu səbəbdən Rusiya çalışır ki, daha ehtiyatlı davranсын və Türkiyənin damarını basmasın. Rusiya bilir ki, Türkiyə dediyi sözü edir.

Qönçə Quliyeva

Pandemiya dövrünün Ramazan ayı: Oruc tutanlar nəyi bilməlidir?

Kütləvi iftar məclisləri təşkil etmək məqsəduyğun deyil. İnsanlar kütləvi məclislərdə daha çox yoluxurlar. Yoluxma təhlükəsini azaltmaq, sağlamlığımızı qorumaq naminə bu cür kütləvilikdən, insanların sıx olduğu tədbirlərdən uzaq olmalıyıq

Artıq ikinci ildir ki, Ramazan ayı pandemiya ilə mübarizə dövrünə təsadüf edir. Belə olduqda təbii ki, oruc tutan insanları pandemiya qorunma tədbirləri ilə bağlı bir neçə nüanslar da maraqlandırır. İnsanlar çalışsın ki, həm orucunu pozmasın, həm də koronavirusla mübarizənin qayda və tələblərini düzgün icra etsinlər. “İki sahil” sözügedən məsələ ilə bağlı mütəxəssis rəylərini təqdim edir:

- Oruc tutan şəxs vaksin vurdura bilərmi?

- Həkim-infeksiyonist Mərdan Əliyev bildirib ki, tibbi baxımdan bu mövzuda heç bir problem yoxdur, ona görə də oruc tutan insan vaksini vurdura bilər. Çünki vaksin immun sistemini zəiflətmir və ya digər yan təsirləri yoxdur.

Ekspert hazırkı vaxtda kütləvi iftar məclislərinin təşkilinin doğru olmadığını qeyd edib: “Kütləvi məclis təşkil etmək düzgün deyil. Artıq digər müsəlman ölkələri, o cümlədən qardaş Türkiyədə də kütləvi iftar mərasimləri, məscidlərdə kütləvi surətdə namaz qılmaq qadağan edilib. Ona görə ölkəmizdə də kütləvi iftar süfrələrinin təşkili qətiyyənlə düzgün deyil. Əks halda yoluxma sayında ciddi artım olacaq.”

- Oruc tutmaq immuniteti aşağı salır?

- Mütəxəssis vurğulayıb ki, COVID-19 immun sistemi ilə birbaşa əlaqələndir. Əgər, oruc tutan müddətdə qida balansını qoruya, vitamin, yağ, protein, karbohidrat balansını təmin edə bilirsə heç bir problem yoxdur. Oruc tutanlar sahurda və iftarda normal qidalansın, immun sistemində zəifləmə olmayacaq. Təbii ki, normal qidalanma olmasa, immunitet aşağı düşər. Həmsöhbətimiz əlavə edib ki, virusa yoluxub sağalanlar, peyvənd olunanlar oruc tuta bilər. Amma şəxs xəstədirsə, oruc tutmaq olmaz.

- Bəs, bu məsələyə dini baxımdan yanaşdıqda hansı qənaətə gəlməliyik?

Vaksin orucu pozmamalıdır haqqında bütün müsəlman alimləri vahid mövqedədirlər

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMİ) əməkdaşı, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru İbrahim Quliyev “İki sahil”in sorğusuna cavab olaraq bildirib ki, oruc tutan şəxslər vaksini vurdura bilərlər: “Müsəlman dünyasında yaşayan məşhur İslam alimləri də vaksin vurdurmağın oruca heç bir zərərinin olmadığını deyirlər. Vaksinin orucu pozması haqqında bütün müsəlman dünyasından olan alimlər vahid fikrə sahibdirlər. Müsəlman dünyasının hansısa bir aliminin fətvasına, rəyinə rast gəlməzsiniz ki, desin ki, vaksin orucu pozur. Bütün dünyada yaşayan müsəlman alimlər, o cümlədən də bizim alimlərimiz bu qənaətə gəliblər ki, peyvəndlənmə prosesi orucu pozmur.”

Müsahibimiz kütləvi məclislərin yoluxmanın artmasına təsirinə də bəhs edib: “Təəssüflər olsun ki, dünyada pandemiya tüğyan etməyə davam edir. Doğrudur ki, dövlətimiz pandemiya ilə mübarizədə kifayət qədər tədbirlər görür. Əfsuslar olsun ki, bəzən virusa yoluxmanın qarşısını almaq olmur. Unutmayaq ki, koronavirus yoluxucu xəstəlikdir. Buna görə də müvafiq qurumlar tərəfindən kütləvi şəkildə toplaşmaq qadağan edilib. Bilirsiniz ki, Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın o cümlədən də din mütəxəssislərinin bu mövzuda gəldikləri qənaət odur ki, kütləvi iftar məclisləri də təşkil etmək məqsəduyğun deyil. Çünki insanlar kütləvi məclislərdə daha çox yoluxurlar. Yoluxma təhlükəsini azaltmaq, sağlamlığımızı qorumaq naminə bu cür kütləvilikdən, insanların sıx olduğu tədbirlərdən uzaq olmalıyıq.

İbrahim Quliyev bildirib ki, orucun immuniteti aşağı salması, koronavirusa və digər xəstəliklərə yoluxma ehtimalını artırması ilə bağlı fikirləri doğru qəbul etmir: “Koronavirusa yoluxmuş insanlar sonradan sağalırlar və onların oruc tutmalarına heç bir əngəl yoxdur. Təbii ki, insan özü müəyyən etməlidir ki, oruc tutmağın onun sağlamlığına zərəri var, ya yox. Əgər, səhhətinə oruc tutmağın hər hansı bir zərəri yoxdursa, həkimlər bu haqda mənfi fikir söyləmərsə, məhdudiyyət qoymurlarsa istənilən şəxs oruc tuta bilər. Mən qışda bu xəstəliyi keçirdim və sağaldım. Hazırda da oruc tuturam. Şükürlər olsun ki, səhhətimdə də heç bir geriləmə və narahatlıq yoxdur.”

Yaqut Ağashəhqi

Yelena Ostapenko: Ermənistan Azərbaycana axan çayları “öldürür”

Təmiz su çatışmazlığı XXI əsrdə bütün bəşəriyyət üçün ən aktual mövzulardan biridir. Belə ki, tələbat getdikcə artır, amma resurslar azalır. BMT-nin məlumatlarına görə, Yer kürəsi əhalisinin 1/3 hissəsi (2,2 milyard insan) təhlükəsiz içməli su çatışmazlığından əziyyət çəkir. 2040-cı ildə suya olan global tələbat 50%-dək artacaq, 2050-ci ilədək isə planetimizin 5,7 milyard sakini il ərzindən azı 1 ay içməli su çatışmazlığının hiss olunacağı ərazilərdə yaşayacaq.

Azərbaycan üçün təmiz içməli su mövzusu kifayət qədər aktualdır, belə ki, ölkənin səth sularının təxminən 70%-i qonşu ölkələrin ərazisində formalaşır. Lakin, sonradan Azərbaycan ərazisinə axan çayların çoxunun formalaşdığı nə Gürcüstan, nə də Ermənistan “Sərhəddən keçən su axınlarının və beynəlxalq göllərin mühafizəsi və istifadəsi üzrə” Helsinki Konvensiyasına qoşulmayıb.

1922-ci ildə Helsinki şəhərində (Finlandiya) qəbul edilmiş bu beynəlxalq sənəd sərhəddən keçən yeraltı suların və səth sularının ekoloji cəhətdən əsaslandırılmış idarəetməsi və mühafizəsinə yönəlmiş milli tədbirlərin və beynəlxalq əməkdaşlığın güclənməsinə xidmət edən mexanizmdir.

Kür çayının suyunun ekoloji vəziyyəti mövzusunda Gürcüstanla ikitərəfli iş aparılırsa da, 30 illik münaqişə və işğal səbəbindən Araz çayının ümumi su ehtiyatlarının idarə olunması ilə bağlı Ermənistanla hər hansı regional əməkdaşlıq mümkün olmayıb.

Kür çayının ən böyük sağ qolu olan Araz çayı Azərbaycan ərazisində kənd təsərrüfatına yararlı sahələrin suvarılması baxımından çox böyük əhəmiyyət kəsb edir. Lakin suyun keyfiyyəti heç də arzuolunan səviyyədə deyil.

Vətən müharibəsində qələbə və əvvəl Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş ərazilərin, xüsusilə də Zəngilan rayonunun azad edilməsi nəticəsində Azərbaycan ekoloqlarının yerli çaylara çıxışı təmin olunub. Araz çayına tökülən Oxçuçaydan götürülmüş su nümunələri üzərində aparılan analizlərin nəticələrinə görə çayda mis, molibden, manqan, dəmir, sink, xrom kimi ağır metalların miqdarının çox olduğu məlum olub.

“Digər sərhəd çayları ilə müqayisədə bu çayda çirklənmə səviyyəsi daha yüksəkdir. Yanvar-mart aylarında aparılmış monitorinqə görə, bu çaylarda nikelin miqdarının 7, dəmirin 4, mis-molibdenin isə 2 dəfə normadan artıq olduğu aşkarlanıb”, - deyir Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin nümayəndəsi Mehman Nəbiyev jurnalistlərə açıqlamasında bildirib. Onun sözlərinə görə, mart ayının əvvəlində Oxçuçay hövzəsində fərel balıqlarının kütləvi məhv olmasını adi gözlə görmək olardı.

Ağır metal tərkibinin yüksək olması təkcə çay faunasını məhv etmir, həm də insan sağlamlığı üçün son dərəcədə təhlükəlidir. Belə sudan istifadə həzm pozuntuları, böyrəklərdə və sümük toxumasında destruktiv proseslərdən tutmuş orqanizmin ürək-də-

mar, əsəb və və qan dövranı sistemlərinin xəstəlikləri kimi çox zərərli fəsadlara səbəb ola bilər.

Məsələn, suda manqan tərkibinin yüksək olması uşaqlar üçün son dərəcə təhlükəlidir, belə ki, bu, dayaq və hərəkət sisteminə “manqan raxiti” adlanan xəstəliyin meydana gəlməsi riskini artırır. Araqdarmalar qurğusunun insan orqanizminə xərçəngyaradıcı təsire malik olduğunu ortaya çıxarıb. Uşaqların qurğusuyla zəhərlənməsi isə onlarda əqli inkişaf səviyyəsinin aşağı düşməsinə səbəb ola bilər.

Məlumdur ki, ağır metal dularının böyük hissəsi ətraf-mühitə antropogen yolla, əsasən çıxarma və emal müəssisələrinin tullantıları vasitəsilə düşür. Bu isə Qacar mədənini idarə edən “Zəngəzur mis-molibden kombinatı”nın, həmçinin “Çaarat Kapan” şirkətinin (keçmiş “Kapan dağ-zənginləşdirici kombinatı”) ilkin təmizləmə işləri aparmadan istehsalat tullantılarını birbaşa Oxçuçaya buraxmaqla, ekoloji standartlara riayət etmədiklərini düşünməyə əsas verir.

“Zəngəzur mis-molibden kombinatı” Ermənistanın ən əsas sənaye müəssisələrindən biri və ölkənin əsas vergi ödəyicisidir. Şirkət, Qafqazın ən böyük mis-molibden mədəni olan və metal konsentratları hasil edən Kacaran mədənini idarə edir. Kombinat Almaniyanın “Cronimet Holding” şirkətinin mülkiyyətindədir. “Kapan dağ-zənginləşdirici kombinatı” da ölkənin əsas vergi ödəyiciləri sırasındadır. Şaumyan qızıl-polimetall yatağını istismar edən müəssisə qızıl və gümüş tərkibli konsentratlar istehsal edir. 2019-cu ildə bir neçə dəfə əldən-ələ keçən kombinat sonda mərkəzi ofisi Londonda yerləşən, Böyük Britaniyanın “Çaarat Gold Holdings Limited” şirkətinin tərkibinə qatıldı və hazırda “Çaarat Kapan” adlanır.

Hər iki müəssisə şərqdən Azərbaycanın əsas hissəsi ilə qərbdən Naxçıvan MR arasında yerləşən Ermənistanın Sünik vilayətində (tarixi Azərbaycan torpağı olan Zəngəzur) fəaliyyət göstərir. Ermənistanın Sünik vilayətində fəaliyyət göstərən hər iki müəssisənin ekoloji standartlara riayət etmədiyini Ermənistan

nın dövlət strukturlarının, həmçinin ekologiya fəalları yerli KİV-lərdə dərc olunan məlumatları da sübut edir.

2019-cu ilin oktyabr ayında Ermənistan FHN-nin mətbuat xidməti məlumat vermişdi ki, tullantı anbarında baş vermiş na-

sazlıq səbəbindən Kacaran mis-molibden mədəninin tullantıları Voxci çayına (Oxçuçayın ermənicə adı) tökülmüşdür.

“Bu gün səhər saat 08:40-da “911” xidmətinə Sünik ərazisindən axan Voxci çayının (red. Oxçuçay) ağ rəng alması barədə məlumat daxil olmuşdur. FHN əməkdaşları müəyyən etmişlər ki, suyun rənginin dəyişməsi kombinatın Sünik vilayətinin Nerkin Giratax kəndi yaxınlığında yerləşən tullantı anbarının zədələnməsi səbəbindən meydana gələn çirklənmə nəticəsində baş vermişdir”, - nazirlikdən bildirilmişdir.

Həmin vaxt Ümumermənistan Ekologiya Fondunun üzvü Levon Qalstyan bildirmişdi ki, bu, kombinatın böyük həcmde tullantılarının ətraf-mühitə atılması ilə nəticələnmiş böyük qəzadır. O qeyd etmişdi ki, bu cür qəzalar kombinatda birinci dəfə deyil ki, baş verir. “Təkcə son 6-7 il ərzində onlarla bu cür fakt qeydə alınsa da, hər dəfə ya qəza halları, ya da onun fəsadları ört-basdır edilib”.

Levon Qalstyan qəzanı “ekoloji cinayət” adlandırmış və həm riskləri qiymətləndirən, həm də bu risklərə nəzarət edən şəxsləri məsuliyyətə cəlb etməyə çağırırmışdı.

Sünik vilayətindən olan digər ekoloq Boris Sarqsyanyan qeyd etmişdi ki, Voxci çayı (red. Oxçuçay) bütün uzunluğu - azı 50 km boyunca çirkləndirilir. Çayın suları Araz çayına tökülür. “Oxşar qəzalar birinci dəfə deyil ki, baş verir, amma bu misli görünməmiş qəzadır. Həm qəza daha böyükdür, həm də çirklənmə səviyyəsi daha yüksəkdir. Ətrafda xoşagəlməz iy hakimdir”, - həmin vaxt o demişdi.

Dövlətlə bağlanmış müqavilə şərtlərini pozduğuna, həmçinin ekoloji normalara riayət etmədi-

yinə görə kombinat bu hadisədən yarım il əvvəl cərimələnmişdi.

Verilən məlumata görə, 2017-cu ildə kombinat 27,2 milyon ton filiz hasil etmişdi, halbuki dövlətlə olan lisenziya müqaviləsində il ərzində 22 milyon ton filizin hasil və emal edilməsi nəzərdə tutulur. Şirkət isə müəyyən edilmiş hədddən daha çox hasil etmiş və daha az emal etmişdi. Kombinat zənginləşdirmə fabrikinə cəmi 19,65 milyon ton filiz göndərmiş, qalan bir neçə ton filizi isə mədənin ərazisində anbarlara vurdurmuşdu. Bundan əlavə, ətraf mühitə atılan tullantıların həcmindən icazə verilən həddi aşdığı da müəyyən olunmuşdu.

Kapan mədəninə gəlincə, 2017-ci ildə mədənin tullantı anbarında baş vermiş qəza nəticəsində 1800 kv.m ərazinin çirkləndiyi barədə məlumat verilmişdi. Ətraf mühitə zərər dəyməsi faktı öz təsdiqini tapmış, şirkət isə cərimələnmişdi.

2018-ci ilin mart ayında mədənin 3 əməkdaşı “kəskin ekzogen zəhərlənmə” diaqnozu ilə xəstəxanaya yerləşdirilmiş, onlardan biri - 1994-cü il təvəllüdlü sürücü - malyükleyen xəstəxanada vəfat etmişdi. Ölüm faktı ilə əlaqədar olaraq, ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olmaqla, tikinti, dağ-mədən işlərinin və ya sair işlərin aparılmasının təhlükəsizlik qaydalarını pozma maddəsi ilə cinayət işi başlatılmışdı.

Oxçuçayın çirkləndirilməsini Ermənistanın dövlət strukturları da etiraf edir. Xüsusilə də, İrəvan Dövlət Universiteti yanında Ekoloji Təhlükəsizlik Mərkəzinin əməkdaşı L.Marqaryan çayın suyunun keyfiyyətinin pisləşdiyini və suyun tərkibində molibden, dəmir, qurğuşun, sink, xrom və digər ağır metalların miqdarının çox olduğunu təsdiq etmişdi.

Ermənistanın “Azatutyun” nəşri 2019-cu ilin oktyabr ayında yazırdı: “Sənaye zonasının fəaliyyəti nəticəsində Zəngəzurun ən böyük ikinci çayı olan Voxci çayı (red. Oxçuçay) suvarma üçün yararsız hala düşmüş, çayda balıqlar yoxa çıxmışdır”.

Ölkə iqtisadiyyatında vacib rol oynayan Ermənistanın dağ-mədən sənayesi təkcə Ermənistanın özündə deyil, qonşu ölkələrdə də ekosistemi məhv sürükləyir. Bu baxımdan Azərbaycan əlverişsiz mövqeyə malikdir. Belə ki, ölkəmiz bu çayların aşağı axarında yerləşir. Çirklənmiş Oxçuçayın suyu Araz çayına tökülməklə, son nəticədə ölkənin əsas su arteriyası olan Kür çayına axır. Beləliklə, bütün Xəzər dənizi hövzəsi təhlükə altına düşmüş olur.

Növbəti yazımızda Zəngəzurdakı mədənlərin istismarının arxasında kimin dayandığı, həmçinin varlanmaq üçün Ermənistanın siyasi elitasının qərb şirkətlərinin köməkliliyi ilə bütün Cənubi Qafqazın ekologiyanı məsuliyyətsiz şəkildə necə məhv etdikləri barədə danışacağıq.

Yelena Ostapenko

Ermənilər Xalq Cəbhəsi sədrinin evini niyə yandırmadılar?

Mərhum “Qara polkovnik” ləqəbli Fətulla Hüseynov həmin məqama toxunaraq sözügedən evi göstərir və onun AXC sədrinə məxsus olduğunu bildirir

Bugünlərdə sosial şəbəkələrdə Füzuli rayonunun Horadiz qəsəbəsinin azad edilməsindən sonra həmin ərazidə aparılmış çəkilişin qısa video-görüntüsü yayılıb. Məlum olub ki, 1993-cü ildə erməni işğalçıları Horadizi ələ keçirərkən, bu qəsəbəni də yandırır-talan ediblər, dağıdaraq vəhşicəsinə məhv etmə siyasəti aparıblar. Yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyevin qətiyyəti və iradəsi sayəsində - 1994-cü ildə azad olunmuş Horadiz sonradan dirçəldildi və ayağa qaldırıldı.

Məhz sözügedən videonu izləyərkən bir daha aydın olur ki, bu ərazilərin işğala məruz qalmasının əsas baskıları satqın, xəyanətkar Xalq Cəbhəsi iqtidarı olub. Ancaq daha bir maraqlı məqamlardan biri də budur ki, erməni işğalçıları qəsəbədəki bütün evləri, mülkləri və s. obyektləri yandıraraq məhv etdikləri halda yalnız Xalq Cəbhəsinin sədrinin tikişdiyi ikimərtəbəli mülkə toxunmayıblar.

Bu adamların satqıncılıqları və xəyanətləri ilə yanaşı, həm də düşmənlərlə qohumluq bağları da olub

Bu faktın özü də sübut edir ki, xain hakimiyyət nümayəndələri erməni işğalçıları ilə gizli sövdələşmələrə gediblər, həmçinin onlara məxsus evlərə, mülklərə toxunmayıblar. Sözügedən videomaterialda televiziya müsahibə verən mərhum “Qara polkovnik” ləqəbli Fətulla Hüseynov da həmin məqama toxunaraq sözügedən evi göstərir və onun AXC sədrinə məxsus olduğunu bildirir. Onun sözlərinə görə, bu adamların satqıncılıqları və xəyanətləri ilə yanaşı, həm də düşmənlərlə qohumluq bağları da olub. Ona görə də evlərinə, mülklərinə toxunulmayıb.

Yeri gəlmişkən, Prezident İlham Əliyev də öz çıxışlarında dəfələrlə vurğulayıb ki, AXC-Müsavat cütlüyünün iqtidarı zamanında torpaqlarımızın ard-arda işğalının əsas günahkarları məhz o zamankı hakimiyyət olub. Əgər onların xəyanətləri olmasaydı, Qarabağ torpaqları 27-30 illik işğala məruz qalmaz, dağıdılmaz, talan edilməz, həmçinin minlərlə vətəndaşımız işğal səbəbindən öz doğma yurd-yuvalarından məhrum olmaz, öldürülməz, qətlə yetirilməzdilər. Bütün dərd və bəlalardan kökündə dayanan həmin ünsürlər bu gün özlərini “müxalifət” elan edərək, hələ də hakimiyyətə iddialı olduqlarını siyasi həyasızlıqları ilə bağırırlar. Lakin tarix və faktlar silinməzdir, unudulmur və ortada olan bu videofakt (belə faktlar yüzlərlədir) da isbat edir ki, Azərbaycan xalqı heç nəyi yadından çıxarmır. Bu gün sosial şəbəkələrdə hay-haray, qaragürhülük edən cəbhəçilər, müsəvatçılar da belə faktlardan nəticə çıxarmaqla reallığın harada dayandığının fərqi varmaldırlar.

Rövşən RƏSULOĞ

“Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandanımız İlham Əliyev müqəddəs qisasımızı aldı və zəfərimizin əyənlik parkını yaratdı. Hərbi Qənimətlər Parkına bütün Azərbaycan xalqının deyil, dünyanın hər yerindən şəhərimizə qonaq gələnlərin böyük maraq və həvəslə tamaşa edəcəkləri bu möhtəşəm muzey, əslində, dəmir yumruğun qüdrətli zərbəsinin, 30 illik işğaldan sonra qazanılmış tarixi qələbəni təsdiqləyən, şəhidlərimizin ruhuna əbədi ehtiramın, dövlətimizin qüdrətinin göstəricisidir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisinin deputatı, Azərbaycan Ağsaqqallar Şurasının sədri, Azərbaycan Kooperasiya Universitetinin rektoru, iqtisad elmləri doktoru, professor Eldar Quliyev deyib.

Eldar Quliyev bildirib ki, Azərbaycan otuz il ərzində öz ərazi bütövlüyünü sülh yolu ilə bərpa etmək üçün bütün mövcud imkanlardan istifadə edib. Lakin dünyada mövcud olan ermənipərəst qüvvələrin ardıcıl müdaxilələri səbəbilə münəqişənin sülh yolu ilə həlli mümkün olub. Nəticədə, Azərbaycana problemin həlli üçün məhz hərbi əməliyyatlara başlamaqdan başqa bir seçim buraxılmayıb: “30 ildən artıq müddət ərzində dünya ictimaiyyəti Azərbaycan ərazilərinin işğalı, xalqımıza qarşı törədilən dəhşətli hərbi cinayətlər və qətləmə hadisəsi ilə bağlı baş verənlərə göz yumdu. Erməni qəsbkarlarının bütün dünyada olan havadarları Azərbaycanı işğal aktı ilə barışmağa, müvəqqəti itirilmiş ərazilərdən bəzəlikə imtina etdirməyə çalışdılar. Lakin Prezident İlham Əliyev tərəfindən bütün bu illər ərzində Azərbaycanın inkişafı, güclü iqtisadiyyata, qüdrətli orduya sahib olması istiqamətində gərgin və məqsədyönlü iş aparıldı. Nəticədə, ötən ilin sentyabr ayının 27-dən başlayaraq 44 gün davam edən Vətən müharibəsinin sonucunu olaraq, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etdi. Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan Ordusu əldə etdiyi tarixi qələbəsi ilə şanlı tariximizin ən şərəfli səhifəsini yazdı. Otuz il müddətində işğal altında olan torpaqlarımız azad edildi. Müzəffər Ordumuzun qarşısında duruş gətirə bilməyən Ermənistan təslim oldu. Azərbaycan

tindədir.”

Daha sonra professor Eldar Quliyev Vətən müharibəsində əldə olunmuş tarixi qələbəmizi şərtləndirən əsas amillər barədə danışaraq, bu yönümdə 2003-2020-ci illər ərzində Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi genişmiqyaslı hərbi işlərinin həlledici rol oynadığını vurğulayıb: “Bu gün Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin Azərbaycan rəhbərliyinə gəldiyi 2003-cü ildən Vətən müharibəsinə başladığı günə qədər keçən dövrə mövcud realiaqlar prizmasından baxdıqda, 17 il davam edən bu zaman kəsiyinin ölkəmiz üçün öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməyə bir hazırlıq dövrü olduğunu aydın görmək olar. İşğalın davam etdiyi 30 il ərzində nə qədər sülh danışıqları

Artıq dünyada heç bir qüvvə Azərbaycanın yaratdığı yeni realiaqları deyişə bilməz”.

Eldar Quliyev bildirib ki, Azərbaycan 44 günlük müharibədən sonra yeni əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu dəfələrlə sübut edib: “Realiaqla isə razılaşmaya kimin hansı səviyyədə yanaşması çox önəmlidir. Birinci və ikinci razılaşmalarda kommunikasiyaların bərpa və nəqliyyat əlaqələri ilə bağlı müddəalar yer alıb. 10 noyabr və 11 yanvar razılaşmalarında Azərbaycanı Naxçıvanla birləşdirəcək Zəngəzur dəhlizi məsələsi ilə bağlı xüsusi məqamlar var. Dəmir yolu və avtomobil yollarının açılması mütləqdir. Bu gün Ermənistanda buna kimlərsə etiraz etsə belə, layihənin icrası reallaşacaq. Burada 3 dövlət rəhbəri

rir ki, bir daha belə bir iddiada olarsa aqibətləri necə ola bilər. Bu park bizim qürur yerimiz, qələbəmizin göstəricisidir. ADA universitetində “Cənubi Qafqaza yeni baxış: münəqişədən sonra inkişaf və əməkdaşlıq” adlı keçirilən beynəlxalq konfransda Cənab Prezidentin 44 günlük Vətən müharibəsi haqda çıxışı, çağırışları bir daha nəyə qadər olduğumuzu sübut etmiş oldu. Bütün tənqibət xarakterli məsələlərə İlham Əliyev adekvat cavab verdi. Artıq Vətən müharibəsi bizi bütün dünyaya daha yaxından tanıdı. Təbii ki, bu da Ali Baş Komandanımızın və Azərbaycan əsgərinin qüdrəti, gücünün göstəricisidir”.

“Vətən müharibəsi ilə bağlı həqiqətləri, müharibənin gedişatını, Azərbaycan əsgərinin gücünü, qüdrətini gələcək nəsillərə çatdırmaq baxımından Hərbi Qənimətlər Parkı çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Bu parkda sərgilənənlər, mövcud mənzərə gələcək nəsillər üçün çox gözəl bir nümunədir”,-deyən millət vəkilisi Eldar Quliyev bildirib ki, əgər gələcəkdə hər hansı bir qüvvə Azərbaycanın tarixi torpaqlarına göz dikərsə, revansist qüvvələr baş qaldırsa öncə bu parkdakı mənzərəni gözlərinin önündə canlandırın: “Bu parkın açılışı tarixi Qələbəmizdən sonra düşməne və onları dəstəkləyən dairələrə verilən növbəti dərs oldu. Doğrudur, bu gün Hərbi Qənimətlər Parkındakı mənzərə Ermənistanla növbəti “göz dağıdır” və bu işğalçı dövlətin havadarlarını narahat edir. Çünki buradakı realiaqlar onların məğlubiyyətini, Azərbaycan ordusunun qüdrətini özündə əks etdirir. Həm də bu Parkda nümayiş olunanlar Ermənistan ordusunun 44 gün ərzində necə darmadağın edildiyinin, illərlə yaradılan “məğlubedilməz erməni ordusu” mifinin göstəricisidir. Burada hər bir eksponent Ermənistan ordusunun acınacaqlı durumunun göstəricisidir. Bir sözlə, Hərbi Qənimətlər Parkının açılışı “Dəmir yumruğun” qüdrətli zərbəsinin bəhrəsidir!”.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Eldar Quliyev: “Hərbi Qənimətlər Parkı “Dəmir yumruğun” qüdrətli zərbəsinin bəhrəsidir!”

Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev, Rusiya Prezidenti Vladimir Putin və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan tərəfindən imzalanmış üçtərəfli bəyanatla Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münəqişəsinə son qoyuldu. Əslində Ermənistan üçün bir kapitulyasiya aktı mahiyyəti daşıyan bu bəyanat böyük tarixi əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycan Prezidentinin polad iradəsi, “Dəmir yumruq” siyasəti Azərbaycan Ordusunun yenilməz gücü və əlbəttə ki, Azərbaycan xalqının sarsılmaz birliyi Ermənistanı bu sənədi imzalamağa məcbur etdi. Möhtərəm dövlət başçımızın da dedi ki, Paşinyan bu sənədi öz xoşu ilə imzalamadı. Dəmir yumruğun hesabına imzaladı. Biz onu məcbur etdik. Bu möhtəşəm tarixi zəfər Cənubi Qafqaz regionunda yeni realiaqlar yaratdı və bundan sonra artıq bütün dünya Azərbaycanın müəllifi olduğu bu realiaqlarla hesablaşmaq məcburiyyəti

aparılsa da, beynəlxalq təşkilatların vasitəçilik fəaliyyətlərində zaman-zaman müəyyən format dəyişiklikləri müşahidə olunsa da, torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsinin yeganə yolunun hərbi yol olduğu getdikcə özünü daha qabarıq şəkildə büruzə verməkdə idi. Bunu isə hamıdan daha əvvəl və hamıdan daha yaxşı bilən məhz Azərbaycan Prezidenti idi. Buna görə də möhtərəm dövlət başçımız bizim hazırlanmış olduqumuzu heç zaman gizlətməyib. Bütün bu illər ərzində Azərbaycan Prezidenti dəfələrlə işğalçı, vandal, təcavüzkar ölkəni “Düz yola gəl!” desə də bu anlamazlar düz yola gəlmədi. Nəticədə 30 il ərzində müxtəlif hərbi-mühəndis qurğuları, müdafiə istehkamları, keçilməz minə sahələri vasitəsilə möhkəmləndirilmiş əraziləri cəmi 44 günə azad etdi: “Bu, həqiqətən də ordumuzun yüksək döyüş qabiliyyətindən və Ali Baş Komandanımızın yenilməz iradəsindən xəbər verən bir faktdır.

nin imzası var. Ona görə də Zəngəzur dəhlizinin açılması mümkün olacaq. Cənab Prezident də YAP-ın son qurultayında vurğuladı ki, Zəngəzur dəhlizi mütləq açılacaq”.

“Bakıda Hərbi Qənimətlər Parkı açıldı və orada Azərbaycan ərazilərində məhv edilən Ermənistanın hərbi texnikası nümayiş etdirildi. Amma bir çox qüvvələr bunu fərqli müstəviyə çəkmək istəyirlər. Təsəvvür edərsiniz, Ermənistan Azərbaycanı hücum edir, onun ərazilərini işğal edir, Azərbaycan düşməni öz torpaqlarından geri qovur, ancaq buna ikili yanaşanlar olur”,- deyən millət vəkilisi E.Quliyev bildirib ki, Hərbi Qənimətlər Parkının istifadəyə verilməsi Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması baxımından da mühüm əhəmiyyətə malikdir: “Hərbi Qənimətlər Parkı dünyaya, revansist qüvvələrə bir mesajdır. Azərbaycan bu park vasitəsi ilə başqalarının torpaqlarında gözü olanlara, revansist qüvvələrə göstə

TƏRS BAXIŞ + AKTUAL

Hər şey anidən dəyişə və söz yox ki, hadisələr bir daha Azərbaycan xalqının, dövlətinin maraqlarına cavab verən sonluqla nəticələne bilər!

Rusiyanın Qarabağda yerləşdirilən sülhməramlı kontingentinin onların üzərlərinə düşən missiyalarından kənər daha bir əks addımları məlum olub. SİA xəbər verir ki, Rusiyanın müdafiə nazirliyinin rəsmi saytında mayın 9-da faşizm üzərində Qələbə günü ilə bağlı hərbi paradın keçiriləcəyi bildirilir. Hətta hərbi keçidlə bağlı məşqlər də aparılıb.

Lakin bununla yanaşı, məlum olan daha bir qəbulədləməz məsələ paradın Xocalı şəhərində keçirilməsi planı ilə bağlıdır. Həmin Xocalıda ki, 1992-ci ilin fevralında məhz bu şəhərdə erməni silahlı birləşmələri, eləcə də Rusiyanın 366-cı alayının hərbiçiləri tərəfindən azərbaycanlılara qarşı amansız divan tutulub, soyqırımı aktı törədilib. Ümumiyyətlə, Xocalı şəhərində sülhməramlılıq missiyasına aid yata olmayıb bu kimi tədbirin keçirilməsi bilavasitə Azərbaycan xalqına, xalqın milli həsiyyətinə, hisslərinə qarşı nümayiş etdirilən hörmətsizlikdir. Çünki 29 il əvvəl məhz həmin şəhərdə ana-bacılarımızın, körpələrimizin, nənə və babalarımızın, ata və analarımızın ah-nalələri göylərə ucaldı, nəsləri o torpağa

Rusiya SM-ı Xocalıda “parad” tənqibətli törətsələr...

düşdü, qanları o torpaqda axıdıldı. Və bu gün rus sülhməramlıları orada tənqibətli parad keçirəcəklərsə, onların çəkmələri Xocalı şəhidlərinin sümükləri üzərində tappıldayacaq!

Üçtərəfli bəyanatdakı müddəaların pozulmasından tutmuş digər məsələlərə qədər hər şey qeydə alınmaqdadır

Əgər bu gün Rusiya sülhməramlıları alman faşizmi üzərində qələbə bayramlarını etmək istəyirlərsə, bu zaman hələ də yanlarında əl-qollarını sallaya-sallaya gəzən, genlərin-

də terrorçuluq, faşizm kodları daşıyan Xocalı qatillərinin saxlanılaraq qanun mühakiməsinə çıxarılmasını təmin etməlidirlər. Çünki faşizm elə faşizmdir və ona tərəf laqeyd baxmaq deyil, əksinə, mübarizə aparmaq lazımdır. Rus SM-ı isə bunu etmərlər, elə birinci Qarabağ müharibəsi dövründə çiyin-çiyinə bizə qarşı döyüşdükleri terrorçuları, sözün əsl mənasında, var qüvvələri ilə himayə etməklə məşğuldurlar. Üçtərəfli bəyanatdakı müddəaların pozulmasından tutmuş digər məsələlərə qədər hər şey qeydə alınmaqdadır. Cənab Ali Baş Komandanımız, Müzəffər Sərkərdəmiş İlham Əliyev də dəfələrlə etdiyi çıxışlarında, irəli sürdüyü bəyanatlarında vurğulayıb ki, orada, yəni Qarabağda sülhməramlıların nəzarəti altındakı ərazilərdə baş verən hər bir hadisə, hər bir olay detallarına qədər qeydə alınır və məlumdur. Parad məsələsi isə daha dəqiq desək, Azərbaycan xalqına qarşı hazırlanan böyük tənqibətin əsas hissəsidir!

Sülhməramlılar və onların Kremldəki idarəçiləri unudublar ki...

Beləliklə, qeyd edə bilərik ki, rus SM-ı dəfələrlə (!) üzərlərinə götürdükleri öhdəliklər

çərçivəsində fəaliyyət göstərməyiblər. Əgər onlar Xocalıda parad keçirəcəklərsə, ən böyük və ən ağır səhvə yol vermiş olacaqlar.

Bəlkə də bu kimi məsələdə, yəni istər Xocalı kimi həssaslığımız faktorunda, istərsə də Azərbaycanın suveren ərazisində belə bir tədbir keçirmək məqsədi Kreml üçün adi bir haldır, amma ölkəmiz üçün, xalqımız üçün əslə yolverilməzdir.

Digər tərəfdən, sülhməramlılar və onların Kremldəki idarəçiləri unudublar ki, onlar hansısa mübahisəli ərazilərdə deyil, beynəlxalq aləm tərəfindən Azərbaycanın ayrılmaz ərazisi kimi tanındığı məkanda - Qarabağda sözügedən tədbiri keçirmək niyyətindədirlər və Azərbaycan onun ünvanına qarşı belə bir münasibətə heç də dözümlü yanaşmayacaq.

Xocalıda, eləcə də digər ərazilərimizdə hərbi parad keçirmək hüququna isə yalnız Azərbaycanın şanlı Silahlı Qüvvələri malikdirlər və bu gün belə bir tənqibətləni ilə suyu bulandırmağa cəhdlər göstərən sözdə sülhməramlılar həmin gerçəkliyi dərk etməlidirlər. Əks halda, hər şey anidən dəyişə və söz yox ki, hadisələr bir daha Azərbaycan xalqının, dövlətinin maraqlarına cavab verən sonluqla nəticələne bilər!

Rövşən RƏSULOĞ

Erməniləri müdafiə edən Osmanqızına...

Həmişə belə olub, bu gün də belədir - xarici ölkələrə sığınaraq öz doğma xalqına, Azərbaycan qarşı xəyanət yolunu tutmuş milli heysiyyətsizlər, satqınlar sosial şəbəkələrdə Amerika və Avropada işğalçı Ermənistanın ölkəmizə qarşı təcavüzkar siyasətinə, tarixi Qələbəmizə qara yaxmaqla erməni xislələrini büruzə verməkdədirlər. ABŞ-da, Los-Anceles şəhərində ermənilərin azərbaycanlılara qarşı zorakılıq və ağır şiddətlərini qınamaq əvəzinə, əksinə, erməni radikal qruplarına haqq qazandıran Sevinc Osmanqızı və onun kimilər isə bu hərəkətləri ilə dünya azərbaycanlılarının vətənpərvərlik aksiyasını ləkələməyə, Azərbaycanın ucalan haqq səsinə yanlış yola yozmağa, bu yolla ermənilərə və onları maliyyələşdirən lobbilye xidmət göstərirlər.

Mən ona insan yox, şərəf və ləyaqətini ayaq altına salan rəzil qadın deyirəm. Bu, o rəzil qadındır ki, atası Osman Mirzəyevin ermənilər tərəfindən qətlə yetirilməsini də "yaddan çıxarıb". Yoxsa düşməni dəyirmanına bu qədər su tökməz. Bu, o ləyaqətsiz, mənəviyyətsiz ünsürdür ki, Xocalıda minlərlə azərbaycanlı soyqırma məruz qoymuş, 1 milyon insanı öz doğma ata-baba yurdundan didərgin salmış ermənilərin bu gün də davam edən işğalçılıq və terrorçuluq siyasətinə etiraz edən, haqq səsinə ucaldan on minlərlə həmvətənimizin milli mübarizəsinə kölgə salan satqın, cənayətkardır, bəli, bəli cənayətkardır. Şəhidlərimizin ruhundan çənməyən, soyqırma məruz qalan insanların qanına susayan faşistdir.

Sevinc Osmanqızının şəxsi həyatı ermənilərin içində tapdıqları rəngi, milliyyəti "rəngarəng olan qənimətdir"

Dezir zəti xarab olanın vay halına. Zəti qırıq Sevinc Osmanqızının bioqrafiyası şəxsi həyatı kimi "rəngarəngdir" - rəngi və milliyyəti fərqli olan başqa insanlarla "zəngindir". 2012-ci ildən ABŞ-da yurd salan və başqa insanlarla "zəngin" olan S.Osmanqızı əcnəbinin, yadellinin qucağına qaçan, övladlarını da anti-millilik ruhda böyüdən zəti çürük olan bu satqının məsləyi nanəciblik, öz milli kökünə xəyanətdir, doğmalarını, Vətəni satmaqdır.

Belə bir el misalı var, "əsli, nəcabəti olmayana qamçı neylər?". Bütün abırını-ismətinə, milli qürurunu itirib ayaqlar altına atdıqdan sonra da danışmağa dil, efiyə çıxmağa sifət tapa bilən hər fəsilə sifət dəyişmək məharəti olan, "Tereza ana" obrazına girən, guya hamıya köməklik etmək istəyən bu vətənsüvən, ermənilərlə qanı qarışıq olan bu satqının həyat təzi belədir. Bir də oğru ilə satqının vətəni olmur və belələrindən vasitə kimi istifadə edilir.

Sevinc Osmanqızının çürük məntiqi...

Bu gün Azərbaycan xalqına qarşı aşağılayıcı fikirlər cinayət məsuliyyəti ilə ölçülməlidir və xainlər cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmalıdırlar!

Bəli, Azərbaycan xalqına qarşı aşağıla-

Hərbi Qənimətlər Parkının açılışı erməni rüporu Sevinc Osmanqızını niyə yandırır?

yıcı fikirlər söyləyən erməni rüporu olan Sevinc Osmanqızı kimi satqınlar cinayət məsuliyyəti məsuliyyətinə cəlb olunmalıdırlar! Çünki dedikləri böhtanlarını sübuta yetirməyə dair dəlilləri yoxdur. Və S.Osmanqızı Hərbi Qənimətlər Parkının açılışına ilə bağlı böhtan fikirlər deməklə zəti qırıqlığını, səviyyəsiz, mənəviyyətsiz və əxlaqsızlığını nümayiş etdirirsən. Təəccüb də doğurmur. Çünki 2012-ci ildən bu yoldasan. Çünki çürük məntiqinlə özün-özünü yandırırısan... Ancaq bilməlisən ki...

Hərbi Qənimətlər Parkı "Dəmir yumruğun" yaratdığı düşməne və onun havadarlarına tarixi...

Bəli, Hərbi Qənimətlər Parkı Azərbaycan Ordusunun güc-qüdrəti ilə bərabər, işğalçının faşist xislətini, düşməne və onun havadarlarına verilən növbəti dərs olan real mərkəzdir. Sevinc Osmanqızının Hərbi Qənimətlər Parkının açılışından sonra videolar, erməniyanlı çıxışları tez-tez yayılır, ağzından çıxan ifadələrdən bu xalqa, millətə, atasının yatdığı torpağa, Qələbəmizə və Ordumuza necə nifrət etdiyi görünür. Ən nifrət edilən hal odur ki, düşmənin məğlubiyyətinin bu Parkda nümayiş etdirilməsinə qarşı çıxır, adını da qoyur ki, "Bu Parkın açılmasında məqsəd erməniləri aşağılamaqdır". Nə qədər alçaq, nə qədər mənəviyyətsiz olasan, erməni yanların xalqımıza, torpaqlarımıza, dövlətimizə, sərvətlərimizə qarşı 30 ilə yaxın bir zaman kəsiyində etdiklərini görməyəsən, ay rəzil qadın Sevinc Osmanqızı. Diqqət edin: "Sən düşməni üzərində qələbə çalacaqsansa, amma onu aşağılamaq nəyə gerek" deyir. Göründüyü kimi, budur S.Osmanqızının təfəkkürü! Yeni düşməni üzərində qələbə çalmağımızı demək, düşməni aşağılamaq deməkdir? Bu təfəkkür sahibi S.Osmanqızına demək istəyirəm: Azərbaycanın Ali Baş Komandanının "Dəmir yumruq" siyasəti ilə Güclü Azərbaycan Ordusunu əsgər və zabitləri 44 günlük müharibədə nəinki düşməni üzərində qələbə çaldı, həm də erməni əsgərlərini və onların hərbi sursatlarını darmadağın etdi, qənimət olaraq götürdü, Xocalının qisası, 1200 qız-qəlinə təcavüzün öcü alındı, onillərlə erməni uşaqların bəsləndiyi ideologiya cəhənnəmə vasil oldu. Və anladılar ki, bu qondarma dövlət onların deyil, Rusiyanındır! Artıq qondarma "DQ" yoxdur!

Ermənilər bünövrədən aşağılanıblar...

Bir də ermənilər bünövrədən aşağılanıblar. Erməniləri aşağılayan kimlərdir? Tarixə nəzər salaraq, tanınmış siyasətçilər, elm adamları, ədiblərin mənfur ermənilər haqqında dediklərini oxusaq, bu suala çox asanlıqla cavab tapmaq olar. Məşhur şəxslərin ermənilər haqqında dedikləri:

Tarixçi A.Anninski. XIX əsrin sonu: "Ermənilər həmişə azsaylı vəhşi tayfa olub".

Erməni şairi Yeqişe Çarentsu: "Bizdə ikiüzlülük hələ ana bətnində yaranır".

Rus diplomatı, şair A.S.Qriboyedov. 1819: "Bu ermənilər nə qədər mürdar millətdirlər".

Qriboyedovun çara məktubundan: "Zəti-aliləri, ermənilərin mərkəzi rus torpaqlarında məskunlaşmasına icazə verməyin. Onlar elə bir qəbiləndirlər ki, bir neçə onilliklər yaşadığından sonra bütün dünyaya buranın ataları və ulu babalarının torpağı olduğunu qışqırmağa başlayacaqlar".

Rus şairi A.S.Puşkin: "Sən qorxaq, sən qul, sən ermənisen".

Alman filosofu Karl Marks: "Ermənilər yaşamaq üçün qadınlarını digər xalqların yatağına salan ilk millətdir".

Get, axtar, oxu, Rusiyanın dünyaca məşhur mütəfəkkir-şair-yazıçı və diplomatlarının ermənilərə nə yazdıqlarını araşdır və get düş Puşkinin "üstünə", aydınlaşdır, gör erməniləri niyə təhqir edib?

Ermənilərin əxlaqsız, vicdansız, alçaq, mürdar olduğunu bir əsrdə beşinci dəfə gördəndən sonra rus mütəfəkkirlərin fikirlərinə şərik olmuşuq!

S.Osmanqızı, gör sən nə qədər alçaq, əxlaqsızsan ki, "erməniləri uzunburun göstərməyimizə etiraz edirsən! Bunu sovetlər zamanında, sovet kinosunda da "uzunburun erməni" deyirdilər, niyə onu demirsən? Həmin Hərbi qənimət Parkında o uzunburun ermənilərinin vandallığı, barbarlığı, faşistliyi və hərbi sursatlarını, paqalarını, hətta şalvarlarını atıb qaçan bu yanlar deyilmi ki, xalqımıza qarşı dünyada görünməyən Xocalı soyqırımını etdilər, bütün vəhşiliklərini göstərdilər, 30 ilə yaxın Azərbaycan torpaqlarını işğalda saxlayaraq, minlərlə günahsız azərbaycanlı qətlə yetirdilər, 1 milyondan artıq soydaşlarımızı dədə-baba yurdlarından didərgin saldılar.

S.Osmanqızı, sosial şəbəkələrdə haray salırsan ki, işğalçı Ermənistan deyil, təcavüzə, işğala, soyqırımına məruz qalan Azərbaycan regionda müharibə tərəfdarıdır.

Bir də təəccüblü də deyil. Çünki Sevinc Osmanqızından belə "yüksek mədəni dəyərlərlə" bağlı həssaslıq gözləmək sadəlövlük olardı. Çünki adından soyad kimi istifadə etdiyi şəhid atasının ruhundan xəcalət çəkməyən bir rəzil realıqları anlamaz...

Bir sözlə, Azərbaycan xalqı istər S.Osmanqızı, istərsə də Qənimət Zahid, istər Əli Kərimli, Leyla Yunus, Gültəkin Hacıbəyli, Cəmil Həsəni, Vidadi İskəndərli, Arif Məmmədov və bu kimi erməni xidmətçilərinin kimliyinə yaxşı bələddir. Və düşməni çətinlik altına sığınmış öz xalqına, dövlətinə qarşı yalan və iftira atanların bir adı var - xəyanətkar. Azərbaycan xalqı isə xalqa, dövlətə xəyanət edənləri heç zaman bağışlamır və bağışlamayacaqdır! Tezliklə bu xəyanətkarlar öz ayaqları ilə bu qalib dövlətin, Qalibliyimizin tarixi Qələbə Parkı - Hərbi Qənimətlər Parkının qarşısında xalq tərəfində ali qanunlarımız qarşısında cəzalanacaqlar! Çünki xalq düşmənlərinin cəzası budur!!!

Budur həqiqət. Azərbaycan iqtidarı dövlətin, millətin maraqlarını heç sayan, hər kəsi mənəvi terrora məruz qoymağa çalışan bu satqın antimillilik ünsürlər barəsində sərt ölçü götürməli, cəmiyyətdən təcrid edilməlidirlər!

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Arman Ehoyan: "Paşinyanın xidmət müddətini azaltmaq fikri sadəcə bir fikirdir"

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın orduda xidmət müddətini azaltmaq fikri, sadəcə, ictimai müzakirəyə çıxarılan bir fikirdir. SİA Ermənistan məxsus armenianreport.com saytında yayımlanan məlumata istinadən xəbər verir ki, hakim "Mənim addımım" blokundan millət və-

kili Arman Ehoyan, bunu 20 aprel tarixində Ermənistan Milli Məclisində keçirilən ənənəvi brifinqlər zamanı Nikol Paşinyanın hərbi xidmətə çağırış sistemini dəyişdirməyin lazım olduğunu söyləməsinə münasibət bildirərəkən söyləyib.

Deputatın fikrincə, bu fikir dəyişdirilə bilər və bu təklifin ümumi məzmunu əhəmiyyətli dərəcədə dəyişəcəkdir.

"Bir fikir səsəndirildikdə onu təsdiqlənmiş bir proqram kimi təqdim etməyin. Tamamilə fərqli fikirlər səsəndirilə bilər. Dünyada bir-birindən tamamilə fərqli ordular, fərqli xidmət şərtləri, fərqli intensivlik, fərqli zaman aralığında xidmət göstərmək var", deyərək millət vəkili bildirib.

Xatırladaq ki, son zamanlar Paşinyan seçki öncəsi görüşlər keçirdiyi kiçik kəndləri belə gəzir. Onlarda, qalmaqallı təkliflərlə danışır, sonradan öz komandası bu təklifləri rədd edir. Xüsusilə paytaxtda, kəndlərdən birində elan edilən, İrəvanın mərkəzindəki dövlət universitetlərinin binalarını satma təşəbbüsü də qəzəb dalğasına səbəb olub.

Göründüyü kimi, Nikol Paşinyan sərsəm fikirlər, təkliflər, ifadələr səsəndirməkdə davam edir və bu da nəinki ölkə ictimaiyyəti, hətta onun öz komandasının üzvləri tərəfindən də yaxşı qarşılanmır. Erməni baş nazirinin fikirlərinin öz tərəfdarları, hakim partiya nümayəndələri arasında da birmənalı qarşılanmadığı göz qabağındadır.

İnam Hacıyev

5 dəqiqədə aşkar edilə biləcək koronavirus testi

Yapon tədqiqatçıları koronavirusu 5 dəqiqədə aşkar edə biləcək test üsulu tapıblar. SİA-nın xarici mətbuata

istinadən verdiyi məlumata görə, yapon tədqiqatçıların yeni bir növ koronavirus (Covid-19) növünün 5 dəqiqədə kvadrat santimetr başına bir milyon girinti olan bir şüşə lövhə ilə aşkar edə biləcəyi bir test üsulu inkişaf etdirdiklərini bildiriblər. Testin bir hissəsi olaraq alınan nümunələr bir santimetr kvadrat başına bir milyon girinti olan bir şüşə lövhəyə qoyulur.

Buna görə mikroskopik formalaşdırma texnologiyası ilə yaradılan şüşə lövhənin girintiləri hər birində ayrıncı olan mikro-test otaqları kimi xidmət etdiyi bildirilib. Üzərinə qoyulmuş bir nümunənin Covid-19-a aid "ribonükleik" turşu (RNT) daşıyacağı təsbit edilərsə, həmin test otağından işıq yayılır.

Arzu Elsevərqızı

“Çoxpartiyalı sistem cəmiyyətin demokratik inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır”

Çoxpartiyalı sistemin inkişafı üçün ən mühüm amillərdən biri kütləvi informasiya vasitələridir. Bəzən hətta geniş elektoral bazaya malik olmayan siyasi partiyalar belə kütləvi informasiya vasitələri ilə işi yaxşı qurduqda, keyfiyyətli təbliğat meşxanizmlərinə malik olduqda böyük uğurlara imza ata bilər. Bu da çoxpartiyalı sistemdə söz və mətbuat azadlığının nə qədər mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini göstərir. Nəzərə alsaq ki, mətbuat azadlığı demokratik siyasi sistemlərin əsas elementlərindən biri kimi qəbul olunur, o zaman tam əminliklə söyləmək mümkündür ki, çoxpartiyalı sistem yalnız demokratik siyasi sistemlərdə mövcud ola bilər.

Siyasi partiyalar mükəmməl təşkilatlanma modellərinə malik olmalı, insanlara münasibətdə mənəvi-əxlaqi dəyərləri üstün tutmalı, ictimai düşüncəni narahat edən məqamları ifadə etməyi bacarmalıdır. Partiyalar cəmiyyətdə baş verən dəyişikliklərə operativ reaksiya verməli və onunla daima qarşılıqlı əlaqədə olmalıdırlar.

Partiyalar vətəndaşların tələb və arzularını yalnız dinləməli deyil, həm də onları reallaşdırmağı, yaxud reallaşdırılması üçün səy göstərməyi, hakimiyyət strukturlarının qəbul etdiyi qərarlarda öz tərəfdarlarının arzularının nəzərə alınmasını təmin etməyi öz üzərinə götürməklə ictimai maraqların ifadəçisi kimi çıxış edirlər. Partiyalar yalnız o zaman uğur qazana bilərlər ki, çoxluğun hakimiyyəti və məsuliyyət prinsiplərinə əsaslanan demokratik və plüralist bir sistem kimi inkişaf etsinlər. Onlar gənc və yeni peşə sahibləri üçün cəlbədicə olmalı, insanların tələb və ehtiyaclarını nəzərə alan kadrlar hazırlamalı, habelə siyasi həyatda baş verən dəyişiklikləri müstəqil şəkildə qiymətləndirməyi və uyğun qərarlar qəbul etməyi bacarmalıdırlar.

Siyasi partiyalar vətəndaşların siyasi proseslərdə iştirakçılıq səviyyəsinin artmasında da mühüm rol oynayır. Vətəndaşlar dövlətin həyata keçirdiyi tədbirlərin əhəmiyyətini və nəticələrini məhz siyasi partiyaların təqdimatı, izahı əsasında daha aydın dərk etmək imkanı əldə edir. Siyasi partiyalar vətəndaşlarla dövlət arasında daimi qarşılıqlı əlaqə yaradır və bu əlaqələrin ümumi maraqlar kontekstinə yönəlməsinə səy göstərir. Siyasi partiyaların sayının çoxluğu bu səylərin daha effektiv şəkildə qurulmasına imkan yaradır.

Çoxpartiyalı sistem insanların sosiallaşması prosesinə də müsbət təsir göstərir. Məlum olduğu kimi sosiallaşma insanların mövcud sosial normalar və mədəni dəyərlərlə inteqrasiyası, ünsiyyəti və uyğunlaşmasıdır. Siyasi sosiallaşma müəyyən edilmiş sosial bilgi, dəyər və normaların özününküləşdirilməsi, siyasi təcrübənin mənimsənilməsi və ötürülməsi, şəxsiyyət cəmiyyətin siyasi həyatının tamhüquqlu üzvü olmağı imkanı

Xatirə Əliyeva,
Əməkdar jurnalist

nın əldə edilməsi, mürəkkəb ictimai proseslərə orientasiya olunması, siyasətdə şüurlu qərar qəbul etməkdir.

Eyni ideoloji xətti özünə üçün daha məqbul hesab edən insanlar müəyyən sosial qruplarda birləşərək vahid qüvvəyə çevrilir. Bu zaman həmin qrupun təmsilçiləri daşıyıcısı olduğu ideologiyaya yeni əlavələr gətirir, yeni dəyərlər və ideyalarla onu zənginləşdirməyə çalışırlar. Müəyyən ideologiyanın daşıyıcısı olan sosial qruplar onun reallaşdırılması üçün birgə fəaliyyət göstərməyə çalışırlar.

Çoxpartiyalı sistemin demokratik inkişafı üçün zəruriliyini şərtləndirən amilləri səciyyələndirərkən bir mühüm amil də diqqətdən qaçırmaz olmağı ki, çoxpartiyalı sistem əslində özü demokratiyanın bir göstəricisidir. Çoxpartiyalı sistemin mövcudluğu o deməkdir ki, cəmiyyətdə alternativ fikirlər və bu fikirlərə maraq mövcuddur. Əlbəttə ki, biz çoxpartiyalı sistemin mövcudluğunu demokratiyanın mövcudluğuna dəlalət edən aksioma kimi qiymətləndirə bilmərik. Ən azı ona görə ki, demokratiyanın məhdudlaşdırıldığı avtoritar rejimlərin hökmranlıq etdiyi ölkələrdə belə müxtəlif yönümlü siyasi partiyaların fəaliyyət göstərməsi mümkündür. Lakin müxtəlif partiyaların mövcudluğu hələ çoxpartiyalı sistemin mövcudluğu demək deyildir.

Çoxpartiyalı siyasi sistemin formalarından biridir, yeni çoxpartiyalı özünün ilkin və həqiqi mənasında bütöv bir sistem kimi başa düşülür. Başqa cür desək, əgər müxtəlif partiya-

ların mövcudluğu vahid bir sistemin ayrı-ayrı elementlərini təşkil etmirsə, onu soxpartiyalı sistem kimi xarakterizə etmək mümkün deyil. Çoxpartiyalı sistemlərdə avtoritar siyasi rejimlərdə olduğu kimi, müxtəlif partiyaların mövcudluğu hakimiyyətin ömrünün uzadılması və demokratik görüntünün yaradılması üçün vasitə kimi çıxış etmir, əksinə müxtəlif siyasi cərəyan və ideyalar arasında ümumi bir harmoniya, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq mühiti yaradır, cəmiyyətin ümumi mənafeələrindən irəli gələn tələbatlar sistemini müəyyən edir.

Məlum olduğu kimi, cəmiyyətin siyasi sistemi siyasi hakimiyyətin sosial məzmununun səciyyəsinə, onun daşıyıcısına, iqtisadi quruluşla qarşılıqlı əlaqələrini birləşdirir; hakimiyyətin həyata keçirdiyi siyasi münasibətlərin tənzim edildiyi təsisatlar və təşkilatlar sistemini göstərir, siyasi hakimiyyət təsisatlarının fəaliyyət prinsipləri, normaları və bu fəaliyyətin növlərini müəyyən edir.

Bu sistemdə insanların fərdi hüquq və azadlıqlarının qorunmasının daha mükəmməl mexanizmlərinin yaradılması siyasi partiyaların üzərinə düşən əsas vəzifələrdən biridir. Çoxpartiyalı sistemdə bu cür mexanizmlərin yaradılması üçün daha əlverişli şərait mövcud olur.

Çoxpartiyalı sistem demokratik cəmiyyətin mühüm şərtidir. Demokratiya isə hər bir cəmiyyətdə davamlı sabitlik və inkişaf üçün ən əlverişli şəraiti yarada bilən bir siyasi münasibətlər sistemi kimi başa düşülür. Bununla yanaşı, demokratiya həm də beynəlxalq sülhün əsas qarantlarından biri kimi çıxış edir.

Çoxpartiyalı sistem cəmiyyətdə siyasi şüur səviyyəsinin yüksəlməsinə də mühüm təsir göstərir. Geniş xalq kütlələrinin təşkilatlanma dərəcəsinin və siyasi şüurun artması cəmiyyətin siyasi sisteminin dəyişməsinin vacib qanunauyğunluğudur. İctimai inkişafda kütlələrin rolunun artması əhəmiyyətli hadisə kimi qiymətləndirilir. Məhz bu kontekstdən yanaşıqda partiyaların cəmiyyətin həyatında oynadığı rol olduqca mühümdür.

Nəzərə alınması vacib məqamlardan biri də bundan ibarətdir ki, çoxpartiyalı sistemin xarakteri də cəmiyyətin siyasi şüur səviyyəsindən də əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır. Çoxpartiyalı sistemin mövcud olduğu cəmiyyətin daxili xarakteri, ictimai münasibətlər sisteminin mahiyyəti onun (yeni çoxpartiyalı sistemin) formalaşması prosesinə təsir göstərir, partiyalar arasında münasibətlərin forma və məzmununu dəyişdirir.

Ardı var

Meşə yanğınlarının səbəbi tapılıb

Planetimizdə baş verənləri araşdırarkən bir çox suallar qarşımıza çıxır. Bu suullardan biri də “İqlim haqqında indiyədək yığılan məlumatlar meşə yanğınlarını dayandırmaq üçün bir həll ola bilərmi?” SİA bu suala cavab axtarmaq üçün araşdırma edir və həmin araşdırmanı təqdim edirik.

“Kopernik İqlim Dəyişikliyi” Xidmətinin məlumatlarına görə, Qlobal səviyyədə temperatur 1991-2020-ci illər arasında orta hesabla 0,2 dərəcədən yüksək olsa da, mart ayı son beş ilə nisbətən daha soyuq keçib. Avropada hava istiliyində heç bir anormallıq görülmədi, ancaq dünyanın digər bölgələrində vəziyyət fərqli idi. Qərbi Antarktida və Sibirin şimal hissələri mövsüm normalarından 6 dərəcə soyuq idi. Ərəbistan yarımadasından Rusiyaya, Çinə və Monqolustana qədər uzanan hissədə hava istiliyi mövsümi normadan bir neçə dərəcə yuxarı idi.

Norveçin Svalbard arxipelağı da başqa isti nöqtələrdən idi. Sentinel-3 peyklərindən biri tərəfindən çəkilən yuxarıdakı şəkil, Svalbardın şimalındakı mavi açıq dənizi göstərir. Mövsümi normalara görə bu ərazi mart ayında buzla örtülməli idi. 2021-ci ilin mart ayındakı buz səviyyəsinin 1979-cu il məlumatları ilə müqayisə edildə Arktikada buz səviyyəsinin nə qədər azaldığını görürük.

“20 il əvvəl heç kimin ağılına gəlməyən yeraltı yanğınlar indi həqiqətin bir hissəsidir”

Planetimiz istiləşdikcə meşə yanğınları riskinin artdığını bilirik. Bu fəlakətlər insan itkisinə səbəb olmaqla bərabər, eyni zamanda böyük maddi ziyana da səbəb olur. Meşə yanğınları ilə əlaqəli risklərə nəzarət etmək üçün yanğınsöndürənlər iqlim mü-təxəssisləri əməkdaşlıq edərək ağıllı proqnoz sistemi üzərində işləyirlər.

Tarragona yaxınlığındakı təpələri külə çevirən alovlar yeni növ meşə yanğınlarına nümunə oldu. Kataloniya yanğın mü-təxəssisi Mark Kastellnou həddən artıq isti alovların daha sürətli yayıldığını deyib və həmçinin həftələrlə söndürülə bilməyən yeraltı yanğınların “20 il əvvəl heç kimin ağılına gəlmədiyi halda indi həqiqətin bir parçası olduğunu” deyib.

Bu yanğınların hər an yenidən başlaya biləcəyini deyən Kastellnou əlavə edib ki, Yanğınlar torpaqda və bitki köklərində davam edir, həmçinin hər an alovlanı bilər. Bu, son 3 həftədə 11 dəfə başımıza gəlib. Bu dəyişiklik qismən qlobal istiləşmə ilə əlaqədardır. Qısa ayları artıq çox soyuq deyil, quru və günəşli hava daha uzun çəkir. Meşə idarəedilməsindəki çatışmazlıqlar və səhvlər də başqa bir amildir.

Süni intellekt yanğın riski proqnozları üçün effektivdir

Markın məqsədi alovlardan əvvəl hərəkətə keçə bilməkdir. Buna nail olmaq üçün iqlim dəyişikliyi riskləri üzrə mü-təxəssis Laia Romero ilə birlikdə “yanğın proqnozlaşdırma sistemləri” üzərində işləyirlər. Bunların arasında ən təsirli olduğu düşünülen başqa bir maddə var, o da torpaq nəm xəritəsidir. Mark detalları belə izah edir: “Quraqlıq xroniki bir riskdir. Bu risk durğun, lakin zamanla yığılaraq artan bir təhlükədir. Bu gün yağış yağmaması quraqlıq olması demək deyil. Geriyə baxmaq lazımdır. Məsələn, torpaqda nəm səviyyəsi meşə yanğını ehtimalı bir, iki və ya üç ay əvvəldən təsbit edilə bilmək üçün mükəmməl bir göstəricidir”.

Meşə yanğınlarının hansı bölgələrdə olacağını bir neçə ay əvvəldən müəyyənləşdirmək, yanğınsöndürənlərin tədbir görmələri və məhdud mənbələrindən ən təsirli şəkildə istifadə etmələri deməkdir. Yanğınlar bitməyəcək, ancaq ən azından verdikləri ziyanı azaltmaq mümkündür: “İqlim dəyişikliyi prosesini ən yaxşı şəkildə anlamalı və ağıllı davranmalıyıq” deyən Kastellnou da vacib olanın böhranı fərsətə çevirmək olduğunu ifadə edir: “Bu prosesdən hər şeyi itirmədən deyil, mümkün olan ən zəngin bioloji müxtəlifliyə çatmaqla çıxmalıyıq” deyər vurğulayıb.

Aysel Məmmədova

Azərbaycanın uğurlarını həzm edə bilməyən sosial şəbəkə dələduzları...

Yaxud satqının “mən xalqımın əsgəriyəm” deməyə nə haqqı?!

Son günlər ölkənin daxili siyasətində önəmli hadisələr baş verir. 44 günlük vətən müharibəsi, ölkə həyatı üçün çox böyük hərbi siyasi mənə kəsb etdi, ölkə daxili siyasəti şərtləndirən əsas amilə çevrildi. Xalqımızın və Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə bu gün yeni bir tarix yazıldı. Qarabağı bizə qaytaran qəhrəman əsgər və zabitlərimiz haqq mübarizəmizdə igidlik göstərdi. Bunu nəinki erməni xalqı, bütün dünya gördü və görür. Azərbaycanın uğurlarını həzm edə bilməyənlər yenə də sosial şəbəkələrdə qaşınmaya düşüblər. Hara əl atırlarsa... Ancaq bu satqınlar və bədbəxtlər anlamırlar ki, heç bir qüvvə ölkəmizi öz düzgün yolundan sapdırma bilməz. Çünki bu Qələbə ölkəmizdə mövcud xalq-hakimiyyət birliyinin qələbəsidir, xalq-hakimiyyət birliyini güclü edən həlledici amildir, eyni zamanda, bu monolitliyin xarici bədxahlarımızın və daxili “sapı özü-müzdən olan baltalar”ın hədəfinə çevrilməsini şərtləndirən mühüm səbəbdir.

Ancaq həyasızcasına sosial şəbəkə dələduzları, dövlətin, millətin maraqlarını heçə sayan antimillili ünsürlər Azərbaycan əsgəri adından danışır. 2021-ci ilə böyük qələbələrle, zəfərlərlə qədəm qoymağımız məkrli niyyətli, xarici bəy-nəlxalq təşkilatların nökrələri - Azərbaycanın uğurlarını, Vətən Müharibəsi zəfərini həzm edə bilməyənlər Paşinyan səviyyəsində irəli gedə bilməyənlər, erməni dəyirmanına su tökməklə abırsızlıqlarını nümayiş etdirən - Əli Kərimli, öz savadsızlıqları və səviyyə-sizlikləri ilə seçilən mətbuat orqanı ilə informasiya agentliklərini fərqləndirə bilməyən Qənimət Zahid və kökü, mənəviyyatı erməni xislətli, erməni təxribatına qahmar çıxan Sevinc Osmanqızı, satqınlığını hər cür formada nümayiş etdirən Arif Məmmədov, “Yurd” şefinin sədrinin nökrəsi olan Cəmil Həsəni, özünü “Milli Şura”nın “primadonnası” sayan Gültəkin Hacıbəyli, özünü “hüquq müdafiəçisi” hesab edən Vidadi İskəndərli, “güclü iqtisadçıyam, həm də siyasətçiyyə” deyən Qubad İbadoğlu və bu kimi məkrli niyyətli təcavüzkar ölkənin - özləri kimi başı boş, savadsız Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanı və bu ölkənin olmayan “iqtisadiyyatını” sitat gətirənlərə nə ad vermək olar? Vicdansızlıq və nankorluq! Bir də, taylı-tayın tapar. Bu satqınların mənəvi deqrodasiyaya uğradıqlarıyla yanaşı, etnososialoloji varlıq olaraq cəmiyyətə, millətə, xalqa yararsız olan bu abırsız satqınlar qalib xalqı, qalib əsgəri, qalib dövləti öz bazar və çayxana düşüncələri ilə ört-basdır etməklə birbaşa olmasa da, dolayı yollarla erməni əşnalarına çatdıran bu erməni əlaqları elə belə düşüncəli olmalıdırlar. Bir də erməni ayaqqabısının silinməsinə lazım olmayan “tryapkalar” elə zənn edirlər ki, xalq onların əməllərini unudublar? Qətiyyə! Tarix unudulmur, hər kəs etdiyi əməllərin cəzasını mütləq yaxın zamanlarda çəkəcək, özü də xalqın qarşısında.

Dələduz Gültəkin Hacıbəyli insanların haqqına girdiyini nə tez unudub?

Bəli, elə maraqlısı da budur ki, bu nankor dələduz, cəsus, minsifətli sosial şəbəkə viruslar - Gültəkin Hacıbəyli, Vidadi İskəndərli, Leyla Yunus, Cəmil Həsəni, Arif Məmmədov, Sevinc Osmanqızı və bu kimi ünsürlər yenə də çağırışlar edir, ölkədə gedən islahatlara, Azərbaycan əsgərinə “yanan” kimi göstərərək dövlətin əldə etdiyi uğurlara ləkə vurmağa çalışırlar. Bu qədər həyasızlıq, niyə xalqın nifrətindən ibrət dərsi almırlar? Bəlkə elə zənn edirlər ki, Leninin oktyabr inqilabı kimi, nəyə nail olacaqlar? Doğrudan da çox abırsız və mənəviyyatsızsınız. Həyasızlıq bu qədər də olmaz. Amma nə Əli Lənindi, nə də sizin kimi ünsürlər “demokrat”. Hər ikiniz və özünüz kimilərin bir adı var: nankorlar!

Bəzən baş verən hadisələrə münasibət bildirməyən, “səbrli ol” - deyirsən. Ancaq bir də görürsən ki, dövlətinin, xalqının ünvanına elə bir sözlər, böhtanlar deyilir ki, bu yerdə sakit dayanma bilməyən. Bu günlərdə rəzil qadın Gültəkin Hacıbəyli üçün “Gültəkin üçün müqəddəs heç nə yoxdur - nə Vətən, nə ailə!”

Bəli, bunu da G.Hacıbəylinin keçmiş qayınanası deyir. Düz söze nə deyəsən. G.Hacıbəylinin keçmiş qayınanası Nəhayət Məmmədova 14 ay gəlin olduğu müddətində ona qarşı böyük haqsızlıqlar etdiyini bildirərək, indi də həmin yolu getdiyini bildirib: “Bu, o Gültəkindir ki, doğma əmisinə “torba” tikdi. Onun əmisə İdris Hacıyevin adına “Emil” MMC açıdıraraq, rayonda 20 hektar ərazidə gips karxanasına yiyələnmişdi. Sonra qazancı bölüşdürə bilmədiklərindən, Gültəkinin təzyiqi ilə Göranboy rayon icra hakimiyyətinin məhkəmədə qaldırdığı iddia əsasında İdris Hacıyev “cəzalandırıldı”, karxana əlindən alındı. Bundan sonra həmin ərazi Gültəkin Hacıyevanın atası Yunis Hacıyevin adına açılmış “Gülüstan” MMC-nin icarəsinə verildi. Doğmasına qarşı nankorluq, xəyanət edən Gültəkin xalqına da, Vətənə də bu cür addımlar atar, necə ki, indi bu çirkin yoldadır. Gültəkin üçün müqəddəs heç nə yoxdur - nə Vətən, nə ailə, nə doğmaları. Onun məramı-məqsədi şəxsi mənafeləri üçün insanları şərhləmək, kələk gəlmək və sair. O, mənəvi dəyərlərini itirmiş əxlaqsızdır. İkiüzlü, sürüşkən, xain, anormal G.Hacıbəyli elə Əli Kərimli, Cəmil Həsəni kimi satqınların, ikiüzlülərin yanında olar. Bax, simasız, satqın, əxlaqsız buna deyirlər. Doğrudan da, qadının rəzil olması bədbəxtlikdir. İndi də G.Hacıbəyli, gecə-gündüz sosial şəbəkələrdə çıxışları ilə, guya xalqın “dərdinə yanır”. Görünür, G.Hacıbəyli hələ çox havalanacaq, çünki o, Əli Kə-

rimli kimi satqın şinelindən çıxmış rəzil, keçmiş qayınanasının dediyi kimi - əxlaqsız, satqın və cinayətkardır. Və ona görə də hamını satqın adlandırır. Bu yerdə kor-kora kor deməsə, doğrudan da bağı çatlar. Bəlkə utanasan. Utanmağa üz olarsa. Sosial şəbəkələrin daimi müştərisi G.Hacıbəyli dünən iqtidarçı, bu gün müxalifətçi, sabah heç kim olmadığını bir oturub düşünəsən? Adamın yağı gəlir. Bunu anlama bilməzsən. G.Hacıbəylinin keçmiş qayınanasının dediklərini eşidəndə bir daha bu qadının nə qədər mənəviyyatsız və satqın olduğunun şahidi olursan. Rəzil və mənəviyyatsız qadın olan Gültəkin Hacıbəylinin “Gözünüz aydın, neft artıq 14 dollara düşüb, mənə təbrik edin”, - deməsi və ona yaşına, “başına” hörmət etməyən “Milli Şura” deyilən əcinnələr yuvasının sədri Cəmil Həsəninlin “Bu, son hədd deyil də, yoxsa təbrik edərdim” deməsini cavabsız qoya bilməyən.

Ancaq bu nankor və əxlaqsızlar bir şeyi unudurlar ki, hansı formada olursa-olsun xalqının qayğısına qalan və ən ağır anlarda belə daima xalqının qayğısını çəkən Azərbaycan Prezidenti həmişə öz vətəndaşının yanındadır. Və ermənidən betər olan Gültəkin Hacıbəyli və Cəmil Həsəni kimilər ikiüzlü, satılıb, satan, mənliklərini ayaqlar altına atan erməni qulbəçələri. Hər ikisinin xisləti nankorluq, satqıncılıq olub. Və bu gün G.Hacıbəyli kimiləri tarix boyu cəmiyyətə qazandırdığı və qazandıracağı heç nə olmayıbdı. Belə olan halda isə....

Vidadi İskəndərli kimi satqının “mən xalqımın əsgəriyəm” deməyə nə haqqı?!

Deyir : “Aşığın sözü qurtaranda, yarım, yarım deyir”. Və bu gün Sevinc Osmanqızı, Vidadi İskəndərli, Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Gültəkin Hacıbəyli və bu kimi “tryapkaların” “Azərbaycan əsgəri” adından danışmağa nə haqqı?

Azərbaycan əsgəri! Bu, adi deyilmiş söz deyil, iftixarla, böyük bir qürurla fəxr edilesi sözdür! Bu sözdə qalibiyyət, zəfər var - yurdumuzu, torpağımızı qoruyan, Azərbaycan əsgəri! Tarix boyu sənənin adın hər yerdə hörmətlə, izzətlə çəkilib, bundan sonra da çəkiləcək. Çünki bu gün xalqımız sənə müqəddəs və şərəfli vəzifələr tapşırıb, Vətənin, yurdun sədaqətli, mətanətli keşikçisi-sən -Azərbaycan əsgəri!

Yeter bu qədər, Sevinc Osmanqızı, Vidadi İskəndərli, Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Gültəkin Hacıbəyli və bu kimi məxluqların “Azərbaycan əsgəri” adından danışmağa! Yeter bu qədər iftira dediniz! Cəmiyyət sizlərə asırı nifrət edir, yaxın zamanlarda əlahəzrət qanun qarşısında cavab verəcəkləriniz günü səbirsizliklə gözləyir! Və xalqımız əmin olsunlar ki, Vətənə və dövlətə qarşı xəyanət yolu tutan bu satqın və naqis xəyanətkarlar gətez öz layiqli cəzalarını alacaqlar!

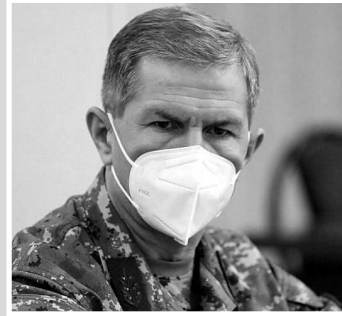
Azərbaycana nifrət edən bu əxlaqsızların əsl üzü budur - “Vətən üçün pis olan, mənə faydalıdır”. Onlar şəxsi maraqlarını dövlətin və xalqın maraqlarından üstün tutduqları üçün mənəvi nöqtəy-nəzərdən xəyanətkardan və fərari-dən başqa bir şey deyil. Belələrində isə, nə abır, nə də mənəviyyət olar. Elə düz deyirlər: “Abırsızda abır olmaz”.

Rəfiqə Hüseynova

Onik Qasparyan: “Hakimiyyətə də çox sayda suallar var”

Ermenistan Baş Qərargahının keçmiş rəhbəri siyasətçiləri ehtiyatlı olmağa çağırır və şəxsi maraqları naminə məxfi məlumatların yayılmasından çəkinmələrini tövsiyə edib. SİA xəbər verir ki, bunu Ermənistan ordusunun keçmiş Baş Qərargah rəisi bu tövsiyyəsi-ni Sputnik Ermənistanla eksklüziv şərhində verib.

O, bildirib ki, Ermənistanda baş verən, Qarabağdakı hərbi əməliyyatların detalları və epizodlarının ictimai müzakirələri ölkənin təhlükəsizliyinə zərər verir, subyektiv qiymətləndirmələr dinlənilir və məxfi məlumatlar dərc olunur. Faktiki olaraq vəzifədən azad olunan Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Onik Qasparyan bunu Sputnik Ermənistanın sorğusuna cavab olaraq bildirib.

General müharibənin gedişi və nəticələrinə əlaqəli məsələlərdə ictimaiyyətin marağını tamamilə başa düşdüyünü qeyd edib və millətin döyüş əməliyyatları zamanı ermənilərin uğursuzluqlarının səbəblərini bilmək hüququ olduğunu qeyd edib. “Ancaq müharibə ilə bağlı ictimai müzakirələrin qəbul edilməz olduğunu və dövlətin təhlükəsizliyinə düzəlməz zərər verə biləcəyini də açıq şəkildə bildirməliyik, çünki əməliyyatların hazırlanması və aparılması, hərtərəfli dəstəyi hərbi və dövlət sirridir”, deyər Qasparyan əlavə edib.

Qasparyan bildirib ki, ictimai müzakirələr Ermənistanın düşmənlərinə ölkənin və silahlı qüvvələrin real potensialını qiymətləndirməyə, itkilərin bərpası vaxtını proqnozlaşdırmağa və döyüş effektivliyi ilə bağlı bir çox digər məsələləri müəyyənləşdirməyə imkan verir.

“İnanıram ki, müharibə ilə bağlı məsələlərə hər hansı bir emosional təzahür istisna olmaqla, sakitcə yanaşmaq lazımdır. Dövlət məmurları və siyasətçilər daxil olmaqla müxtəlif sahələrdən olan insanların tez-tez subyektiv mənbələrə əsaslanan məlumatları yayması və ya döyüş əməliyyatları epizodlarını təhlil etməsi qəbul edilməzdir. Beləliklə, cəmiyyəti azdırlar və düşmənin dəyirmanına su tökürlər”, deyər Qasparyan narazılığını gizlətməyib.

General cəmiyyəti və siyasətçiləri ehtiyatlı olmağa çağırır və şəxsi maraqları naminə məxfi məlumatların yayılmasından çəkinməyi tövsiyə edir. O, əmindir ki, bu, heç bir halda ağır böhrandan çıxmağa və dövlətin sabitləşməsinə kömək etmir.

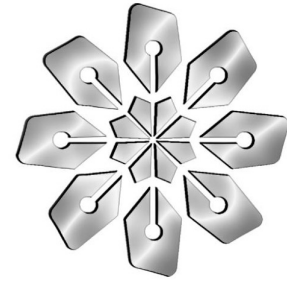
Əlbətdə ki, bütün kobud səhvlər, yanlışlıqlar və çatışmazlıqlar mütləq qapalı və uyğun yerlərdə müzakirə olunmalıdır. Xüsusilə Baş Qərargahda, döyüş əməliyyatları bitdikdən dərhal sonra müharibəni təhlil etmək üçün iş başlayıb və bu müddətdə ən yaxşı mütəxəssislər iştirak edir. Müzakirələrdə ehtiyatda olan zabitlər və hərbi sənaye komitəsinin nümayəndələri də iştirak edirlər. Qasparyan, işin qısa müddətdə başa çatacağını və cəmiyyətin müharibə ilə bağlı tam və obyektiv məlumat alacağını vəd edib.

“17 Noyabrda açıqlamamda belə, müharibədəki uğur və uğursuzluqlardan məsul olduğumu vurğuladım. Silahlı Qüvvələrin rəhbərliyini heç kim məsuliyyətdən yayınmağa və başqalarını günahlandırmağa çalışmaqda günahlandırma bilməz. Hərtərəfli təhlil nəticəsində uğursuzluqların obyektiv səbəblərini müəyyənləşdirmək, həmçinin fəaliyyətimizə görə cavabdeh olmaq üçün maraqlıyıq. Ancaq Ermənistanın siyasi rəhbərliyinə də çox sayda sualımız var”, deyər general fikirlərini yekunlaşdırıb.

Onun sözlərinə görə, müharibə yalnız silahlı mübarizə deyil, iqtisadi, diplomatik, ideoloji, məlumatlı qarşıdurmanı da nəzərdə tutur. General hakimiyyəti müharibələrin dövlətlər tərəfindən aparıldığını unutmamağa və müharibə zamanı idarəetmə sisteminin işinə görə məsuliyyət daşımağa hazır olmağa çağırır. Nəzərə çatdıraraq ki, 14 aprel tarixində parlamentdə çıxış edən Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Qasparyanın keçən ilin noyabrında verdiyi açıqlamayı təkzib edib.

Baş Qərargah rəisi daha sonra mesajında qeyd edib ki, Qarabağdakı müharibənin dördüncü günü, yəni, 30 sentyabrda Təhlükəsizlik Şurasının iclasında hərbi əməliyyatların dayandırılmasının vacibliyindən danışaraq, qeyd edib ki, əks təqdirdə Ermənistanın resursları çox yaxında tükənəcək. Baş nazir, Qasparyanın müharibənin dördüncü gününü bu barədə danışmadığını söyləyib. Paşinyan, qanunun imkan verdiyi qədər stenoqramın nəşrinin təqdim olunacağına söz verib. Daha sonra Təhlükəsizlik Şurası mətni qismən, bir neçə gün sonra isə generalın nitqinin qeydini yayımlayıb.

İnam Hacıyev

Regionumuzda nə baş verir

Moskva-Baku platformasında yayımlanan “Moskva-Baki” xəbərləri proqramında regionumuzda gedən proseslər analiz olunub. Proqramda qeyd olunan məqamları mətn və video formasında oxucularımıza təqdim edirik.

Ağıllı inkişaf konsepsiyası

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bütün ölkədə “Ağıllı şəhər” və “Ağıllı kənd” konsepsiyasını inkişaf etdirmək üçün işçi qrupunun yaradılmasına göstəriş verib. Bu barədə dövlət başçısının rəsmi saytıdakı mesajda deyilir. Sənədə görə, konsepsiya hazırlanarkən müvafiq dövlət orqanları, elmi strukturlar və vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə səmərəli əməkdaşlığın təmin edilməsi lazımdır. Qrupun rəhbəri Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar naziri təyin edilib.

Xatırladaq ki, 2021-ci ilin əvvəllərində Azərbaycan lideri Qarabağdakı dağılmış kəndlərin bərpa edilməsindən danışırkən “ağıllı şəhər” anlayışını dilə gətirmişdi. Beləliklə, azad edilmiş ərazilərdəki şəhər və kəndlərin “yaşıl” enerjinin cəlb edilməsi ilə “ağıllı şəhər”, “ağıllı kənd” anlayışları əsasında yaradılması və bərpa olunan enerji mənbələri ilə işlənməsi planlaşdırılır. İndi bu layihə Azərbaycanın bütün ərazisini əhatə edə bilər. Yanvar ayında Davos Forumu çərçivəsində prezident daha sonra ağıllı şəhər layihələrində iştirak edə biləcək 10-a yaxın xarici texnologiya şirkəti ilə görüşdü.

Eyni zamanda, İlham Əliyev Bakının Suraxanı rayonunda iki güclü elektrik stansiyası “Hövsan” və “Maşağa” yenidən qurulduqdan sonra açılışda iştirak etdi. Hazırda elektrik stansiyaları təxminən 200 min sakini elektrik enerjisi ilə təmin edir. 45 il əvvəl inşa edilmiş hər iki yarımstansiyanın hazırda ən müasir səviyyədə yenidən qurulub.

Yarımstansiyaların açılış mərasimində Prezident “Azərenerji” şirkətinin rəhbərindən azad edilmiş ərazilərdə elektrik enerjisi təchizatı barədə soruşdu. “Azərenerji” sədrinin dediyi kimi, yaxın gələcəkdə təmir edilmiş enerji təchizatı obyektləri Qarabağda istifadəyə veriləcək. Beləliklə, Şuşada bir yarımstansiya artıq hazırdır, bir həftə ərzində sınaqların aparıldığı iki su elektrik stansiyası - “Suqovuşan-1” və “Suqovuşan-2” işə başlayacaq.

Yol inşaatına başlanıldı

Azərbaycanın anklav hissəsinə Naxçıvana gedən yolun tikintisinə başlanılıb. Bu barədə Türkiyənin nəqliyyat və infrastruktur naziri Adil Karaismayıloğlu jurnalistlərə verdiyi müsahibəsində məlumat verib. Onun sözlərinə görə, Türkiyə tərəfi bu məsələni Azərbaycan Baş nazirinin müavini ilə müzakirə edərək, tikintinin ən qısa zamanda başa çatdırılması lazım olduğunu qeyd edib. Eyni zamanda, nəqliyyat naziri hesab edir ki, Naxçıvanda dəmir yollarını da modernləşdirmək lazımdır və

bundan sonra Azərbaycandan Naxçıvana birbaşa dəmir yolunun çəkilməsinə başlamaq, bununla da Türkiyə ilə Azərbaycan arasında birbaşa dəmir yolu bağlantısı təmin etmək lazımdır; Bakının Gürcüstanın ərazisindən keçərək göstərilən dəmir yolunu 2021-ci ilin dekabrında inşa etməyi planlaşdırdığını, lakin Ankara əvvəlcə magistral yolun tikintisini başa çatdırmağı, sonra isə Azərbaycandan Naxçıvana dəmir yolunun çəkilməsinə keçməyi təklif etdi.

Maraqlıdır ki, bir gün əvvəl Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan Naxçıvanla sərhədə gedən yolun təmir edilmiş hissəsinin açılışında iştirak etdi, bu yol Ermənistanın Vayots Dzor bölgəsindədir və sakinlərlə görüşdə bölgənin, təkrar ərazisini yalnız Azərbaycandan gələn kommunikasiyaların blok-

mərmi, 47 avtomat silah, 5 min 788 müxtəlif çaplı güllə və digər sursat tapıldı.

Eyni zamanda, Qarabağda xilasedicilər həlak olmuş erməni əsgərlərinin cəsədlərinin qalıqlarını axtarmağa davam edirlər. Ötən ilin noyabrında döyüşlər dayandırıldıqdan sonra başlayan bütün axtarış işləri zamanı 1543 nəfərin cəsədi və qalıqları tapılaraq Ermənistan tərəfinə təhvil verildi.

Bu gün də məlum oldu ki, Qarabağda yerləşən Rusiya sülhməramlıları mayın 9-da Böyük Vətən müharibəsində Qələbə Günü qeyd edilərkən tənənlə yürüş keçirməyə hazırlaşırlar. Hazırda Xankəndi hava limanında təxminən 400 Rusiya hərbiçisi məşqlərə qatılır.

Bundan əlavə, bu ərəfədə məlum oldu ki, Rusiya sülhməramlı kontingentinin hərbi qulluqçuları Qələbə Günü ərəfəsində Qarabağda Böyük Vətən müharibəsi qəhrəmanlarına həsr olunmuş abidə düzəldiblər.

Seçkiləri pozacağına söz verdilər

dan çıxarılması qarşılığında açacağına bildirdi.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bölgədəki nəqliyyat əlaqələrinin bütün ölkələrin xeyrinə açılmasının zərurliyini dəfələrlə bəyan edib. Fevral ayında İlham Əliyev Füzulidə Ermənistanla sərhədədək 100 km-lik dəmir yolunun təməlini qoydu. Əliyevin sözlərinə görə, bu layihənin icrası Ermənistanın Rusiya, İran və potensial olaraq Türkiyəyə, Azərbaycan üçün isə Naxçıvana və Türkiyəyə (Zəngəzur dəhlizi ilə) çıxışı üçün açılacaqdır.

Tərk edilmiş silah və sursat

Azərbaycan Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirildiyi kimi, polis Füzuli bölgəsində, 2-ci Qarabağ Müharibəsi dövründə geri çəkilmə zamanı Ermənistan ordusunun tərk etdiyi çox sayda silah və sursat tapdı. Tərk edilmiş hərbi mövqelərdə bir pulemyot, 5 avtomat, 14 əl bombası, 42 minaatan mərmisi, 15 qumbara

Bu gün Qarabağdakı döyüş əməliyyatları zamanı itkin düşənlərin valideynləri Ermənistan hökumətinin binasına toplaşdılar. Etirazçılar Baş nazir Paşinyanla görüşməkdən imtina etdikdən sonra Ermənistanda 20 iyun tarixində keçirilməsi planlaşdırılan seçki kampaniyasına icazə verməyəcəklərini bəyan ediblər.

Valideynlərin dediklərinə görə, səlahiyyətli insanların itkin düşən uşaqlarının problemini həll etmək istəmələrinə artıq dözmək niyyətində deyillər.

İtkin düşən şəxsin valideynlərindən birinin dediyinə görə, baş nazir insanları qəbul edib dinləmək əvəzinə ailəsi ilə tətillə getməyi seçib: “Ailəsi ilə Tsaxkadzorda dincəlməyə vaxtı var, amma bədbəxt valideynləri qəbul etmir. Yaşayan və sağlam övladlar verdik, dərhal uşağımı qaytarsınlar, əks halda özüm üçün cavabdeh deyiləm və şəxsən onlardan və ailələrindən əl çəkməyəcəm. Biz, valideynlər, seçki kampaniyasına icazə verməməyə razı olduq. Biz qəbul etmək istəmirsə, təşvi-

yolları bağladılar və regional rəhbərliyi blok etdilər.

Təqaüdə çıxana qədər orduda xidmət edə bilərsiniz

Ermənistanda müqaviləli əsgərlər artıq 63 yaşa qədər xidmət edə biləcəklər. Ermənistan mətbuatı “Hərbi xidmət və hərbi qulluqçu statusu haqqında” qanuna müvafiq dəyişiklik layihəsinin bu ölkənin parlamentində ikinci və son oxunuşda qəbul edildiyini yazır.

Bundan əvvəl qanun layihəsinin müəllifi, “Maariflənmiş Ermənistan” müxalifət fraksiyasının rəhbəri Edmon Marukyan belə bir dəyişiklik təklif etdiyini söylədi, çünki sərhədyanı bölgələrin sakinləri, o cümlədən 50 yaşdan yuxarı kişilər müqavilə əsasında xidmət edə bilməzlər, baxmayaraq ki, xidmət onlar üçün kifayət qədər uyğundur. Onların bir çoxu 2016 və 2020-ci illərdə Qarabağdakı hərbi əməliyyatlarda iştirak etmək üçün könüllü olublar. “Maariflənmiş Ermənistan”ın lideri bu vətəndaşla-

rın könüllü olaraq cəlb oluna biləcəyinə, ancaq müqaviləli əsgər kimi iştirak edə bilməyəcəyinə dair təəccübünü bildirdi. Bir çox hərbi ixtisasın 20-25 yaşında bir əsgərin fiziki vəziyyətinə uyğun olmadığını qeyd etdi. Ermənistan Müdafiə Nazirliyi də qanun layihəsi ilə bağlı müsbət fikir söylədi.

Mütəxəssis icma hesab edir ki, ikinci Qarabağ müharibəsində Ermənistan ordusunun Azərbaycan tərəfindən məğlub edilməsindən sonra Ermənistan hakimiyyət orqanlarına belə bir ehtiyac yaran-

dı;

onların fikrincə, gənclər indi müqavilə xidmətinə razı olmaqdan çəkinəcəklər.

Qənimətlərə baxmaq üçün növbə

Ötən həftə açıldığı gündən bəri Bakıdakı Müharibə Qənimətləri Parkında, hər gün sərgilənən hərbi texnika və ləvazimatları öz gözələri ilə görmək istəyən çox sayda insan var. Xatırladaq ki, Bakıda Müharibə Qənimətləri Parkı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən 12 aprel tarixində açıldı. Parkın geniş ərazisində 2020-ci ilin payızında 2-ci Qarabağ müharibəsi zamanı Azərbaycan ordusunun Ermənistan silahlı qüvvələrindən ələ keçirdiyi qənimətlər nümayiş olunur. Parkda 150-ə qədər ağır texnika, tanklar, döyüş maşınları, top qurğuları, zenit raket sistemləri, kiçik silahlar və hərbi maşınlar da daxil olmaqla 300-dən çox eksponat var.

**Müəllif - Anna Nemolyakina
Tərcümə - Elçin Bayramlı**

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

21 aprel

Qvardiola Superliqaya və klubuna qarşı çıxdı

“Mənçester Siti”nin baş məşqçisi Xosep Qvardiola Avropa Superliqası turnirində qarşı çıxıb. Qol.az Britaniya mətbuatına istinadən xəbər verir ki, o, klubunun da təmsil olunduğu liqaya dəstək verməyib. “Mübarizə və uğur arasında bir bağlılıq olmayanda bu, idman olmur. Məğlubıyyət önəmli deyilsə, bu, idman deyil. Bir neçə dəfə mümkün olduğu qədər yaxşı bir yarış olmasını istəmişəm. Komandaların zirvədə qərarlaşıb seçmə mərhələlərə qatılmasını ədalətli saymıram” - deyərək bildirib.

Qvardiola qeyd edib ki, klubunu dəstəkləyir, “Mənçester Siti”nin bir parçası olmasından məmnundur: “Amma mənim də fikrim var. Mən rəhbərliyin xoşuna gəlməyə də, fəxrli mənim söyləməkdən çəkinməyirəm. Avropa Superliqasını təsis edən qurumun dünyanın dörd bir tərəfinə gətirməsini və onlara bu qərarı necə qəbul etdiklərini açıqlamalarını istərdim. Bu, dünya miqyaslı bu mövzudur. Onlar niyə bu komandaların Superliqaya cəlb edilməsini və digərlərinin orada niyə olmadığını hər kəsə izah etməlidirlər. Məsələn, Çempionlar Liqasını 4-5 dəfə qazanan “Ayaks” niyə orada yoxdur? Çıxıb bunu izah etsinlər...”

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

Sosial mediada tanış olub ailə quranlar daha xoşbəxtdirlərmə?

Statistikaya görə, qohumluq əlaqələrinə görə nikah evinə girənlərə nisbətən, sosial mediada tanış olub evlənenlərin sayı artır. SİA-nın Türkiyə mətbuatına istinadən verdiyi məlumata görə, texnologiyadan yaxşı istifadə edən nəsil sosial şəbəkə tanışlığını daha üstün tutur. Bəs, sosial mediadakı tanışlıq evliliyə və münasibətlərə necə təsir edir? Mütəxəssislər bu vəziyyəti necə şərh edirlər?

Sosial media son illərdə evlilik seçmələrini dəyişdirib. Onlayn söhbət adətənənəni əvəz edib. Məlumatlara görə, 2010-cu ildən bəri qohum evliliklərində sistemə bir azalma olub. Sosioloq Nilüfer Narlı da məsələyə münasibət bildirib: “Qohumların 40 il əvvəl yaratdığı evliliklər indi çox dəyişib. İndiki nəsil sosial mediada tanış olur”.

“Malım-mülküm yada qismət olmasın” fikri dəyişdi. Sosioloq onu da qeyd edib ki, qohum evliliyi daha çox 80-ci illərdə üstünlük təşkil edib: “Kənd yerlərindən köçün sürətləndiyi 1970-ci illərdə və zirvəyə çatdığı 1980-ci illərdə İstanbul, Aralıq dənizi və Egey sahilləri kimi böyük metropolərə gələn insanlar möhkəm qohumluq münasibətləri ilə ailə həyatı qurublar. Onlar mümkün qədər yaxın qohumlarla evləndilər. Bu həm ənənə, həm də ənənənin parçalanması kimi qəbul edilib. Məsələ həm də iqtisadiyyata əsaslanan bir seçimdir. Çünki, var-dövlətin çölə çıxması, yada qismət olmaması və əmiuşağı arasında tamamilə bölüşdürülməsi lazım olduğu kimi anlayışı var idi”.

Onlayn tanışlıq trendi hələ davam edəcək

Sosioloq son olaraq onu da deyib ki, 70-80-ci illərdə özlərini ailənin bir hissəsi kimi görən insanlar, 2010-cu illərdə özlərini fərd kimi görməyə başladılar. Bu, şəhərləşmə və modernləşmənin nəticəsidir. İndi həyat onlayn olub. Düşünürəm ki, bu onlayn tanışlıq trendi davam edəcək. Onlar görüşmək üçün çox vaxtları olmadığı üçün onlayn bir dost və yoldaş tapmağı daha üstün tuturlar”.

Ayşən Vəli

ELAN

“BİTAZ DATA CENTER” QSC (Ləğv prosesindədir) tərəfindən qiymətli kağızların dövrüyyeden çıxarılması və ləğv edilməsi haqqında məlumat

1. Emitentin tam adı, təşkilatı - hüquqi forması və olduğu yer: “BİTAZ DATA CENTER” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti (Ləğv prosesindədir) (qeydiyyat nömrəsi 1702649931), AZ1073, Bakı şəhəri Səbail rayonu, Mətbuat pr., ev 2, m. 50, 504-cü məhəllə.
2. Qiymətli kağızların dövrüyyeden çıxarılması və ləğv edilməsinin səbəbi: QSC-nin ləğv edilməsi.
3. Qiymətli kağızların dövlət qeydiyyat nömrəsi: AZ1001021513.
4. Qiymətli kağızların növü və forması: adi, adlı səhm.
5. Qiymətli kağızların nominal dəyəri: 1 (bir) manatdır.
6. Dövrüyyeden çıxarılacaq və ləğv ediləcək qiymətli kağızların sayı: 70000 (yetmiş min) ədəd.

2017-ci ilin iyul ayında Antarktikada Larsen C şelf buzlağından, sahəsi 5800 kvadratkilometr və 22 metr qalınlığında olan nəhəng buz massivi qopdu. İki il ərzində, aysberq, demək olar ki, hərəkət etmədi, lakin sonra onu şimal-şərq istiqamətində hərəkətə gətirən güclü bir axına düşdü.

İlk olaraq A-68A kimi işarə olunan, daha sonra o, üç kiçik ölçülü aysberq təşkil etdi, onlardan ən böyüyü A-68a adlandırıldı. 2020-ci ildə massiv tam olaraq şelf buzlağından ayrıldı və açıq okeana çıxdı.

Elə həmin ilin payızında o, diqqəti özünə cəlb etdi, çünki saya üzərində ilişib qalmaq və adada yaşayan pinqvinlər və suitilərin populyasiyası üçün

Məşhur A68 aysberqi əridi

okeana həyatı əhəmiyyətli çıxışı bağlamaq riski ilə Cənubi Georgiya adasına doğru hərəkət etdi.

Lakin ekoloji fəlakət baş vermədi. A-68a kursdan çıxıb adaya tərəf hərəkət etdi və kiçik hissələrə parçalanmağa

dam etdi. AZƏRTAC natgeo.ru saytına istinadla xəbər verir ki, son peyk şəkilləri göstərdi ki, müşahidə tarixində ən iri aysberqlərdən biri, demək olar ki, yoxa çıxdı.

ABŞ Milli Buz Mərkəzi massivin say-sız-hesabsız kiçik fraqmentlərə bölündüyünü, onlardan ən böyüyü, sahəsi təxminən 11 kvadratkilometr olan aysberq olduğunu bildirib. Obyektin sonrakı müşahidəsi dayandırılacaq, çünki mərkəz ən azı 68,5 kvadrat kilometr sahəsi olan aysberqləri izləyir.

Suon-

si Universitetindən olan qiyasioloq Adrian Lakman aysberqin qalınlığını nəzərə alaraq çox uzun müddət mövcud olduğunu qeyd edir. “Əgər siz onun sahəsinin və qalınlığının nisbəti barədə düşünsəniz, A4 formatlı kağızın üst-üstə qoyulmuş dörd vərəqini təsəvvür edin”, - deyərək Adrian Lakman söyləyib.

Merilend Universitetindən Kristofer Şumanın sözlərinə görə, sosial şəbəkələrin ulduzu olmuş bu aysberqin müşahidəsi tədqiqatçılara şelf buzlaqlarından qopan aysberqlərin necə yaranması və sonra parçalanması barədə çox şey deyərək bilər.

“Parçaların təkamülünü daha tez-tez müşahidə edən yeni sensorların mövcud olduğundan, əminəm ki, bundan on il əvvəl görülməyən faydalı məlumatlar əldə edilmişdir. Bu, Yerləşmə müşahidə edilməsi qoyulan investisiyalardan real gəlirdir”, - deyərək Kristofer Şuman deyib.

Mbappe İspaniyada ev axtarır

PSJ-nin futbolçusu Kilian Mbappe karyerasını böyük ehtimalla İspaniyada davam etdirəcək. Goal.com xəbər verir ki, fransalı hücumçu artıq Madriddə ev axtarmağa başlayıb. O, bu işi güvəndiyi bir şəxsə həvalə edib. İspan dilində mükəmməl danışan 22 yaşlı oyunçunun İspaniyada ev sahibi olmaqda istekli olduğu vurğulanıb. Qeyd edək ki, Mbappenin Paris təmsilçisi ilə müqaviləsi 2022-ci ilin yayı başa çatır. Onun karyerasını “Real”da davam etdirə biləcəyi iddia olunur.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet “Səs”in kompüter mərkəzində yığılır, səhifələnilir.
“Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SİA informasiya agentliklərinin
məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600